

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις

Για το φαινόμενο της περιφερειακής ολοκλήρωσης / συνεργασίας έχουν δοθεί διάφοροι ορισμοί, όπως:

συνεργασία κρατών που συνδέονται μέσω γεωγραφικής γειτνίασης και υψηλού βαθμού αλληλεξάρτησης.

ολοκλήρωση ανεξάρτητων οικονομικών περιοχών σε μεγαλύτερες οικονομικές οντότητες.

διαδικασία με απώτερο στόχο την ενοποίηση, δηλαδή τη σταδιακή μείωση των διακρίσεων μεταξύ οικονομικών μονάδων, είτε το τελικό στάδιο της ενοποίησης (Balassa, 1962), δηλαδή την κατάσταση όπου απουσιάζει κάθε μορφής διάκριση.

ένας περιορισμένος αριθμός κρατών που συνδέονται με γεωγραφική σχέση και με έναν βαθμό αμοιβαίας αλληλεξάρτησης

σχηματισμός διακρατικών ενώσεων και ομαδοποιήσεων στη βάση μιας περιοχής.

- Η διαδικασία της περιφερειακής ολοκλήρωσης/ συνεργασίας συναντάται στη βιβλιογραφία με διάφορες έννοιες:
- **Περιφερειακή ολοκλήρωση** νοείται η διαδικασία θέσπισης δομών και κανόνων συνεργασίας ανάμεσα στα έθνη-κράτη μίας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιφέρειας που συνεπάγεται τη μετατόπιση του κέντρου εξουσίας από τις εθνικές κυβερνήσεις προς νέους θεσμούς ομαδοποιημένης ή συλλογικής κυριαρχίας, **σύμφωνα με την οποία τα κράτη-μέλη εκχωρούν μέρος της κυριαρχίας τους σε νέους θεσμούς.**
- **Περιφερειακή συνεργασία** αφορά στο **συντονισμό πολιτικών και δεν έχει ως στόχο την ενσωμάτωση ή ολοκλήρωση κρατών μιας περιοχής.**
- Ο περιφερισμός αναφέρεται στην θεσμοποιημένη, περιφερειακή ολοκλήρωση, η οποία συνήθως προωθείται «εκ των άνω» (top down) και εκφράζει πολιτικό σχεδιασμό,
- Η «**περιφερειοποίηση**» αναφέρεται στην **de facto περιφερειακή ολοκλήρωση, η οποία είναι αυθόρμητη και προωθείται «από κάτω προς τα πάνω» (bottom up)».**
Οι δύο αυτές διαδικασίες μπορούν να συνυπάρχουν και να λειτουργούν ενισχυτικά η μία της άλλης.

Η ιστορική εξέλιξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης

- **Παράλληλα με την παγκοσμιοποίηση, η περιφερειοποίηση αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες αλλαγές που σημειώθηκαν μεταπολεμικά, και ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του 1980.**
- **Σήμερα υπάρχουν περισσότερες από 230 περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες σε ισχύ. Η περιφερειακή ολοκλήρωση υπήρξε ιδιαίτερα έντονη μετά τις συστημικές αλλαγές που συνόδευσαν το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, ενώ οι περισσότερες εμπορικές συμφωνίες έχουν καταγραφεί μετά το 1995.**
- **Μεταξύ του 1948 και του 1994, στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ), καταχωρήθηκαν 123 περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες, ενώ 206 σχηματίστηκαν μετά το 1995 και τη δημιουργία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.**
- **Σημαντικός αριθμός συμφωνιών ελευθέρου εμπορίου (ΖΕΣ) που καταγράφονται από τον ΠΟΕ ως περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες, στην πραγματικότητα είναι διαπεριφερειακές, όπως οι συμφωνίες της ΕΕ με το Μεξικό, τη Νότια Αφρική, τις χώρες της Μεσογείου κ.λπ.**

- Η ανάγκη των κρατών να συνεργάζονται κυρίως με τις γειτονικές τους χώρες **δεν είναι ένα νέα φαινόμενο.**
- Από την **αρχαιότητα μέχρι το μεσαίωνα** συναντάμε **αρκετές περιπτώσεις συνεργασιών σε γεωγραφικό επίπεδο** (π.χ ο Χανσεατικός σύνδεσμός τον 14^ο αιώνα).
- Από τον 19ο αιώνα και ειδικότερα μετά το Συνέδριο της Βιέννης (1815) εμφανίζονται αρκετές συμφωνίες διακρατικών, περιφερειακών συνεργασιών, όπως είναι η **γερμανική τελωνειακή ένωση του 1833** και η **εμπορική ένωση μεταξύ Αγγλίας και Ιρλανδίας το 1826.**
- **Μετά τον Β' ΠΠ, ωστόσο, το φαινόμενο του περιφερισμού άρχισε να αναπτύσσεται πιο έντονα.**
- Μεταπολεμικά θα μπορούσαμε να διακρίνουμε την εξέλιξη του φαινομένου του περιφερισμού σε δύο κυρίως περιόδους ή κύματα.

Η ιστορική εξέλιξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης – πρώτο κύμα

- Το πρώτο κύμα περιφερισμού («παλιός περιφερισμός») ξεκίνησε **αμέσως μετά τη λήξη του Β' ΠΠ** με τη δημιουργία του Οργανισμού για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Συνεργασία το 1948 της COMECON το 1949 και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μεταγενέστερα στα τέλη της δεκαετίας του 1950.
- Το **πρώτο κύμα έλαβε χώρα εντός του ψυχρού πολέμου** σε ένα διπολικό πλαίσιο και ουσιαστικά δημιουργήθηκε «**εκ των άνωθεν**» (top-down) δηλαδή προϋπέθετε την πρωτοβουλία ή την υποστήριξη των δύο υπερδυνάμεων.
- Οι **περιφερειακοί οργανισμοί του πρώτου κύματος** είχαν συγκεκριμένη ατζέντα και **περιορισμένους στόχους**, είτε αυτοί αφορούσαν **μόνο την ασφάλεια είτε την οικονομία**.
- Το πρώτο κύμα περιφερισμού αν και ήταν επιτυχές στην Ευρώπη (ΟΕΟΣ και ΕΟΚ) παρουσίασε **προβλήματα όπου αλλού επιχειρήθηκε**.
- Πραγματοποιήθηκαν αρκετές **προσπάθειες για τη δημιουργία περιφερειακών ενώσεων στον αναπτυσσόμενο κόσμο** έχοντας ως στόχο την προώθηση της **εκβιομηχάνισης και την υποκατάσταση των εισαγωγών** ως μέσο ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής. Αυτές προσέκρουαν σε πολιτικές προστατευτισμού ορισμένων κρατών και υπήρχε **άνιση κατανομή των οφελών** στα μέλη τους δημιουργώντας εντάσεις.

- Πολλές από τις περιφερειακές οικονομικές συμφωνίες που σύναψαν οι αναπτυσσόμενες χώρες από τη δεκαετία του 1950 και μέχρι και τη δεκαετία του 1970 είχαν ως κίνητρο την επιθυμία να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική ισχύ τους απέναντι στις **πολυεθνικές επιχειρήσεις** καθώς και τους εμπορικούς εταίρους.
- Συχνά εμπνέονταν από το **έργο της οικονομικής επιτροπής του ΟΗΕ για τη Λατινική Αμερική**, και του κύριου θεωρητικού της **Raul Prebisch** οι οποίοι υποστήριζαν ότι η **περιφερειακή ολοκλήρωση ήταν απαραίτητη προκειμένου να προκύψει μία μεγάλη αγορά**, που θα καθιστούσε δυνατή την αποδοτική εγχώρια παραγωγή αγαθών, υποκαθιστώντας τις εισαγωγές. Επιπλέον, μία περιφερειακή σύμπραξη θα ενίσχυε τη διαπραγματευτική ισχύ έναντι εξωτερικών παραγόντων εφόσον οι εταίροι διαπραγματεύονταν με μία φωνή.
- Παράδειγμα ήταν το **Σύμφωνο των Άνδεων (Andean Pact)** που ιδρύθηκε το 1969 από τη **Βολιβία**, τη **Χιλή** (η οποία αποσύρθηκε το 1976), την **Κολομβία**, τον **Ισημερινό** και το **Περού** το οποίο υιοθέτησε ένα **σύστημα έκδοσης αδειών άσκησης βιομηχανικής δραστηριότητας** που να καλύπτει όλη την περιφέρεια. Σκοπός ήταν να μη μπορούν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις να εξασφαλίζουν παραχωρήσεις στρέφοντας τη μία κυβέρνηση της περιφέρειας ενάντια στις άλλες.

- Οι περισσότερες από αυτές τις προσπάθειες περιφερειοποίησης των αναπτυσσομένων χωρών ναυάγησαν εξαιτίας της απροθυμίας των πιο ανεπτυγμένων οικονομιών της περιφέρειας να παραιτηθούν προς όφελος των λιγότερο ανταγωνιστικών γειτόνων τους από επενδύσεις τις οποίες ίσως να είχαν προσελκύσει σε άλλη περίπτωση.
- Επίσης οι ΗΠΑ δεν υποστήριζαν την ανάπτυξη περιφερειακών εμπορικών συμφωνιών (με εξαίρεση την ΕΟΚ λόγω ιδιαίτερων γεωπολιτικών συσχετισμών) αφού ηγούνταν των πολυμερών διαπραγματεύσεων όπως αυτών στο πλαίσιο της GATT.
- Σε γενικές γραμμές κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, ο περιφερισμός ήταν περιορισμένης εμβέλειας εξαιτίας της διπολικής φύσης του διεθνούς συστήματος που συνεπαγόταν την ανάδυση ενός (ημι-)παγκόσμιου συστήματος αλλά και εξαιτίας της έντονης τάσης των κρατών να παραμένουν προσκολλημένα στην κρατική κυριαρχία.

Η ιστορική εξέλιξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης – δεύτερο κύμα

- Το δεύτερο κύμα περιφερισμού («νέος περιφερισμός») εμφανίζεται στα μέσα της δεκαετίας του **1980** και συνδέεται με την **παγκοσμιοποίηση** και την ανάδειξη ενός πολυπολικού κόσμου και εξαπλώθηκε τόσο μέσα στην Ευρώπη όσο και εκτός Ευρώπης με μεγαλύτερη επιτυχία από το πρώτο κύμα.
- Η **Ευρωπαϊκή Κοινότητα** από τη δεκαετία του **1980** ακολούθησε τόσο τη διαδικασία της **εμβάθυνσης** όσο και τη διαδικασία της **διεύρυνσης**.
- Η **κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ** στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και κατ' επέκταση της **COMECON** οδήγησε τα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στη σταδιακή **διαμόρφωση δεσμών με την Ευρωπαϊκή Ένωση**.
- Υπήρξε επίσης μία στροφή των ΗΠΑ υπέρ της περιφερειοποίησης, με τη συμμετοχή τους στη **Βορειοαμερικανική Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου (NAFTA)**, καθώς η πρόοδος στις πολυμερείς διαδικασίες του εμπορίου άρχισε να φθίνει.
- Στις χώρες του **Νότου** πραγματοποιήθηκε **αναβίωση αρκετών εμπορικών συμφωνιών** με περίπου το **30%-40%** που βρίσκονται σε ισχύ να είναι μεταξύ λιγότερο **αναπτυγμένων χωρών**.
- Η **Ιαπωνία** ακολούθησε έστω και πιο καθυστερημένα το κύμα περιφερειοποίησης με την υπογραφή της **Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών το 2002 με τη Σιγκαπούρη**.

- Η αύξηση αυτή της συνεργασίας αποτελεί την **έκφραση σημαντικών αλλαγών** που συντελέστηκαν από τη δεκαετία του '80 όπως:
 - η **νέα οικονομική αντίληψη** που προωθούσε το διεθνές εμπόριο και όχι την **υποκατάσταση των εισαγωγών**.
 - η **σύγκλιση** ανεπτυγμένων και αναπτυσσομένων χωρών στην **ιδέα** ότι η **εθνικοποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων** δεν είναι η **καλύτερος δρόμος για την ανάπτυξη**.
 - η **ανάγκη για μείωση της πολυπλοκότητας της πολύπλευρης διαπραγμάτευσης** στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι διαπεριφερειακές διαπραγματεύσεις μειώνουν την εν λόγω πολυπλοκότητα, τόσο μέσω του περιορισμού των εμπλεκόμενων μερών όσο και μέσω μιας απλοποίησης της ατζέντας (πολλά ζητήματα λύνονται σε περιφερειακό επίπεδο).
 - η **ανάγκη να προστατευθούν ή να συντηρηθούν οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες** (υπό πολιτιστικούς και κοινωνικούς όρους)

Βασικές διαφορές του δεύτερου κύματος περιφερειοποίησης με το πρώτο

- Βασικές διαφορές με το πρώτο κύμα περιφερειοποίησης είναι ότι το δεύτερο κύμα χαρακτηρίζεται από:
 - συμφωνίες με πολυδιάστατο χαρακτήρα, που καλύπτουν πολλούς τομείς και επίπεδα πολιτικής,
 - οδηγούν στη δημιουργία παρά εκτροπή εμπορίου, και λειτουργούν ενισχυτικά της παγκοσμιοποίησης,
 - αποτελούν κυρίως πρωτοβουλίες «από τα κάτω προς τα πάνω» (bottom-up) τοπικών δρώντων.

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης

- Υπό το πρίσμα της πολιτικής οικονομίας, ο όρος οικονομική ολοκλήρωση αναφέρεται στη διαδικασία σταδιακής εξάλειψης των εμποδίων και περιορισμών που υπάρχουν στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, ενώ περιλαμβάνει και τη μετακίνηση παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των συνεργαζόμενων χωρών.
- Η περιφερειακή (οικονομική) ολοκλήρωση παίρνει είτε «αρνητική» είτε «θετική» μορφή, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο υλοποιείται:
 - Αρνητική ολοκλήρωση είναι αυτή που υλοποιείται μέσω της απομάκρυνσης εμποδίων για τη φιλελευθεροποίηση των συναλλαγών, ενώ
 - Θετική ολοκλήρωση είναι αυτή που στηρίζεται στην ανάληψη παρεμβατικών δράσεων και τη δημιουργία μηχανισμών και θεσμών κοινών πολιτικών.
- Οι ρυθμίσεις περιφερειακής ολοκλήρωσης συνήθως κατατάσσονται με βάση μια ιεράρχηση που ξεκινά από μορφές συνεργασίας και συντονισμού πολιτικών και συνεχίζεται με μορφές ολοκλήρωσης όπως οι τελωνειακές ενώσεις και οι κοινές αγορές.
- Ο όρος ιεράρχηση χρησιμοποιείται επειδή κάθε επίπεδο ενσωματώνει όλες τις προϋποθέσεις του προηγούμενου επιπέδου.
- Η ιεράρχηση δε συνεπάγεται ότι συγκεκριμένες περιφερειακές ρυθμίσεις θα κινούνται απαραίτητως από χαμηλότερο σε υψηλότερο επίπεδο ολοκλήρωσης ούτε ότι όλες οι περιφερειακές συνεργασίες ξεκινούν αναπόφευκτα από το χαμηλότερο επίπεδο.
- Τα στάδια της περιφερειακής συνεργασίας - ολοκλήρωσης ακολουθούν την παρακάτω εξελικτική πορεία.

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης

- Οι οργανισμοί και τα fora οικονομικής συνεργασίας με βασικό σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ χωρών που ανήκουν σε μια ευρύτερη γεωγραφική ζώνη ή μοιράζονται κάποια κοινά συμφέροντα ή χαρακτηριστικά. Συνήθως η συνεργασία αυτά αφορά στα πεδία:
 - Μακροοικονομία
 - Εμπόριο
 - Επενδύσεις
 - Ενδυνάμωση ανταγωνισμού
 - Περιβάλλον
- Ενδεικτικοί τέτοιοι οργανισμοί είναι ο ΟΟΣΑ και η Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού (Asian Pacific Economic Cooperation - APEC).
- Επίσης συναντούμε μορφές άτυπης διακυβέρνησης όπως οι G7 και οι BRICS.

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης - Η Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών

- Η Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΖΕΣ) ή Ζώνη Ελευθέρου Εμπορίου (ΖΕΕ) είναι το πρώτο στάδιο ολοκλήρωσης, εντός της οποίας **τα κράτη-μέλη καταργούν τους δασμούς και τα άλλα τελωνειακά εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που παράγονται εντός της ΖΕΣ, δηλαδή από τις χώρες μέλη.** Η ΖΕΣ αποτελεί το πιο χαμηλό επίπεδο ολοκλήρωσης.
- Οι κυβερνήσεις είναι ελεύθερες να επιλέγουν πως θα μεταχειρίζονται τα αγαθά και τις υπηρεσίες που εισάγονται από τρίτες χώρες. Επομένως η συμμετοχή σε μία ζώνη ελευθέρων συναλλαγών δεν εμποδίζει μία χώρα από το να μετέχει και σε άλλες.
- Ενδεικτικές Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου είναι
 - Η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών η οποία σήμερα περιλαμβάνει την [Ελβετία](#), την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.
 - η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών Βόρειας Αμερικής (North American Free Trade Area - **NAFTA**) η οποία είναι μία Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών ανάμεσα σε ΗΠΑ, Καναδά και Μεξικό
 - η Ένωση Χωρών Νοτιο-Ανατολικής Ασίας (Association of Southeast Asian Nations - **ASEAN**)
 - Η Συμφωνία Οικονομικής Σύμπραξης Ιαπωνίας- Σιγκαπούρης (Japan - Singapore Economic Partnership Agreement - **JSEPA**)

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης - Η τελωνειακή ένωση

- Η τελωνειακή ένωση είναι το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας της ολοκλήρωσης, όπου η ελεύθερη κυκλοφορία αφορά όλα τα προϊόντα οποιασδήποτε προέλευσης, που βρίσκονται στο έδαφος των χωρών μελών (είτε παράγονται στις χώρες-μέλη είτε όχι) και οι χώρες-μέλη εφαρμόζουν ως προς τρίτες χώρες ένα κοινό εξωτερικό τελωνειακό δασμολόγιο.
- Ουσιαστικό βήμα της τελωνειακής ένωσης είναι συνεπώς η διαμόρφωση μιας κοινής εμπορικής πολιτικής για την οποία χρειάζεται η απώλεια κάποιας αυτονομίας στην άσκηση εξωτερικής οικονομικής πολιτικής.
- Από αυτό το στάδιο ολοκλήρωσης, οι επιδράσεις στο διεθνές εμπόριο είναι έντονες, ενώ η απελευθέρωση του εμπορίου έχει αποτελέσματα διάχυσης σε άλλες πολιτικές, όπως τη φορολογική και του ανταγωνισμού.

Ενδεικτικά παραδείγματα τελωνειακής ένωσης είναι:

- Η ΕΟΚ πριν την εγκαθίδρυση της Κοινής Αγοράς το 1992.
- Η Κοινότητα των Άνδεων (Andean Community) (Βολιβία, Κολομβία, Ισημερινός, Βενεζουέλα και Περού),
- Η Κοινή Αγορά Νότιου Κώνου Λατινικής Αμερικής (Southern Cone Common Market-MERCOSUR) (Τελωνειακή Ένωση μεταξύ Βραζιλίας, Αργεντινής, Παραγουάης και Ουρουγουάης)
- Η Αναπτυξιακή Κοινότητα Νοτίου Αφρικής (Southern African Development Community-SADC)

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης-

Η κοινή αγορά

- Η κοινή αγορά εξασφαλίζει όχι μόνο την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, αλλά και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, την ελεύθερη εγκατάσταση των επιχειρήσεων και των ανεξάρτητων επαγγελματιών, την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, δηλαδή δημιουργεί μια εσωτερική αγορά (ελεύθερη κυκλοφορία παραγωγικών συντελεστών). Σε αυτό το στάδιο, εκχωρείται περισσότερη εθνική κυριαρχία για να μπορέσουν να υλοποιηθούν οι κοινές συνοδευτικές πολιτικές, και οι επιδράσεις της ολοκλήρωσης είναι πολλαπλασιαστικές.
- Η εσωτερική αγορά στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα κοινής αγοράς.
- Αξίζει να σημειωθεί ότι αναμένεται από αρκετούς οικονομικούς αναλυτές να εξελιχτεί σε κοινή αγορά η MERCOSUR.
- Επίσης στα πλαίσια της NAFTA πέρα από την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων επιτρέπεται η ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων αλλά όχι η διακίνηση του παραγωγικού συντελεστή εργασία γι' αυτό δεν εντάσσεται στην κοινή αγορά.

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης - Οικονομική και Νομισματική Ένωση

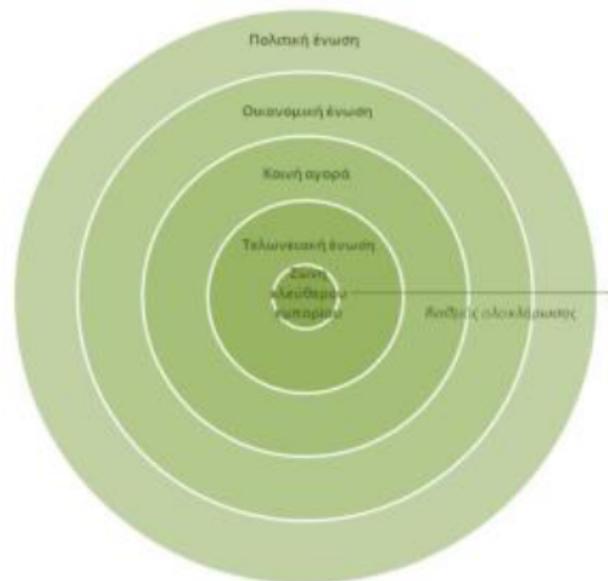
- Στην οικονομική και νομισματική ένωση, τα κράτη-μέλη προχωρούν στην ολοκλήρωση και την εναρμόνιση όλων των τομέων οικονομικής πολιτικής, όπως είναι η βιομηχανική πολιτική, η νομισματική πολιτική, η πολιτική μεταφορών και επικοινωνιών, η δημοσιονομική πολιτική.
- Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση της ΕΕ. Στην περίπτωση της ΟΝΕ αρχικά καθορίστηκαν σταθερές ισοτιμίες ανάμεσα στα νομίσματα των κρατών μελών της και στη συνέχεια υιοθετήθηκε ένα κοινό νόμισμα (ευρώ).
- Παράλληλα, η νομισματική πολιτική ασκείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που αποτελεί ανεξάρτητη αρχή.
- Υπάρχει μεγάλη αμφισβήτηση στο κατά πόσο είναι και οικονομική ένωση ή μόνο νομισματική ένωση.
- Υπάρχουν και άλλες περιοχές οι οποίες λειτουργούν στην πράξη ως ΟΝΕ όπως η Νομισματική Ένωση της Ανατολικής Καραϊβικής (Eastern Caribbean Currency Union - ECCU)

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης - Η πολιτική ένωση

- Η πολιτική ένωση είναι το τελευταίο στάδιο της ολοκλήρωσης, όπου τα κράτη-μέλη μιας διαδικασίας ολοκλήρωσης, αφού έχουν αναπτύξει κοινές πολιτικές σε όλους τους τομείς, προχωρούν προς το τελικό στάδιο της ολοκλήρωσης, εναρμονίζοντας τις πολιτικές εσωτερικών υποθέσεων και δικαιοσύνης για να προστατεύουν αποτελεσματικά τη δική τους ζώνη ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, και τις εξωτερικές πολιτικές τους. Συνήθως το στάδιο αυτό οδηγεί σε μορφές ομοσπονδιοποίησης.
- Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση με τους τρεις πυλώνες της:
 - Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΚ).
 - Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ).
 - Αστυνομική και Δικαστική Συνεργασία σε Ποινικές Υποθέσεις (ΑΔΣΠΥ).

Στάδια της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης - Η πολιτική ένωση

- Η εξελικτική αυτή διαδικασία δεν είναι πάντα εύκολο να προσδιοριστεί επακριβώς, δηλαδή η μετάβαση μιας χώρας από το ένα στάδιο στο άλλο αποτιμάται εμπειρικά και σύμφωνα με τις διακρατικές συμφωνίες που κάθε φορά γίνονται. Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών αποτελεί την πιο συνηθισμένη μορφή περιφερειακής συνεργασίας λόγω της ευελιξίας που παρέχει στα μέλη της και του χαμηλού βαθμού ολοκλήρωσης που προβλέπει. Η τελωνειακή ένωση και κυρίως η κοινή αγορά είναι σπανιότερες, καθώς σταδιακά οδηγούν σε πολιτικές μορφές συνεργασίας.

Επιδράσεις της οικονομικής ολοκλήρωσης

Στάδια οικονομικής ολοκλήρωσης	Κατάργηση δασμολογικών και ποσοτικών περιορισμών εντός της ένωσης	Κοινό εξωτερικό δασμολόγιο	πελευθέρωση της διακίνησης παραγωγικών συντελεστών	Κοινή οικονομική πολιτική ή/και κοινό νόμισμα	Κοινές πολιτικές σε όλους τους τομείς (ομοσπονδιοποίηση)
Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου	√				
Τελωνειακή Ένωση	√	√			
Κοινή Αγορά	√	√	√		
Οικονομική (ή και νομισματική) Ένωση	√	√	√	√	
Πολιτική Ένωση	√	√	√	√	√

Σημαντικοί Περιφερειακοί Οικονομικοί Οργανισμοί

Περιφερειακοί οικονομικοί οργανισμοί

Αμερική

Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών Βόρειας Αμερικής (NAFTA)
Αμερικανική Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου (FTAA)
Κοινή Αγορά Νότιου Κώνου Λατινικής Αμερικής (MERCOSUR)
Κοινότητα των Άνδεων
Καραϊβική Κοινότητα και Κοινή Αγορά (CARICOM)
Ένωση Κρατών της Καραϊβικής
Γραμματεία για την Οικονομική Ολοκλήρωση της Κεντρικής Αμερικής (SIECA)
Σύστημα Ολοκλήρωσης Κεντρικής Αμερικής (SICA)

Ασία-Ωκεανία

Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού (APEC)
Ένωση Χωρών Νοτιο-Ανατολικής Ασίας (ASEAN)
Ένωση Περιφερειακής Συνεργασίας Νότιας Ασίας (SAARC)
Ένωση Παράκτιων Χωρών Ινδικού Ωκεανού για την Περιφερειακή Ανάπτυξη (IOR-ARC)
Επιτροπή Ινδικού Ωκεανού (COI)
Φόρουμ του Νότιου Ειρηνικού

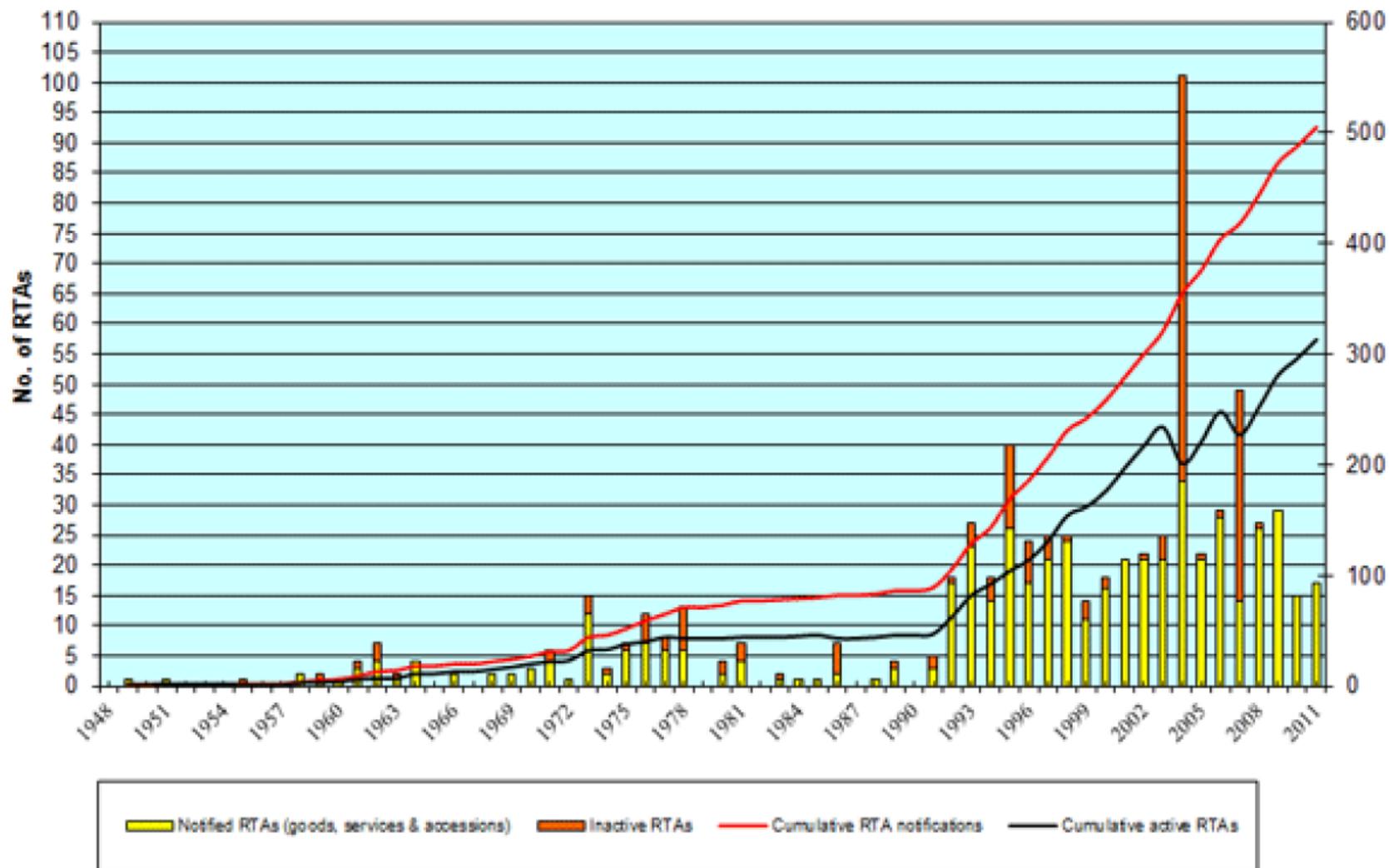
Αφρική-Μέση Ανατολή

Αναπτυξιακή Κοινότητα Νοτιότερης Αφρικής (SADC)
Οικονομική Κοινότητα Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS)
Οικονομική και Νομισματική Ένωση Δυτικής Αφρικής (UEMOA)
Οικονομική Κοινότητα Κρατών Κεντρικής Αφρικής (ECCAS)
Τράπεζα Κρατών Κεντρικής Αφρικής (BEAC)
Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής (EAC)
Κοινή Αγορά Ανατολικής και Νοτιότερης Αφρικής (COMESA)
Ένωση Αραβικού Μαγρέμπ
Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου (GCC)

Οργανισμοί περιφερειακής συνεργασίας

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)
Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΣ)
Αφρικανική Ένωση (Οργανισμός Αφρικανικής Ενότητας)
Οργανισμός Συμφώνου Βορείου Ατλαντικού (ΝΑΤΟ)
Οργανισμός Ισλαμικής Συνδιάσκεψης (ΟΙΣ)
Αραβικός Σύνδεσμος
Οργανισμός Πετρέλαιο-Εξαγωγικών Κρατών (ΟΠΕΚ)
Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών (CIS)
Οργανισμός Συνεργασίας της Σαγκάης

Καταγεγραμμένες Περιφερειακές Συνεργασίες Παγκοσμίως

Πηγή: ΠΟΕ, 2011.

Επιδράσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης

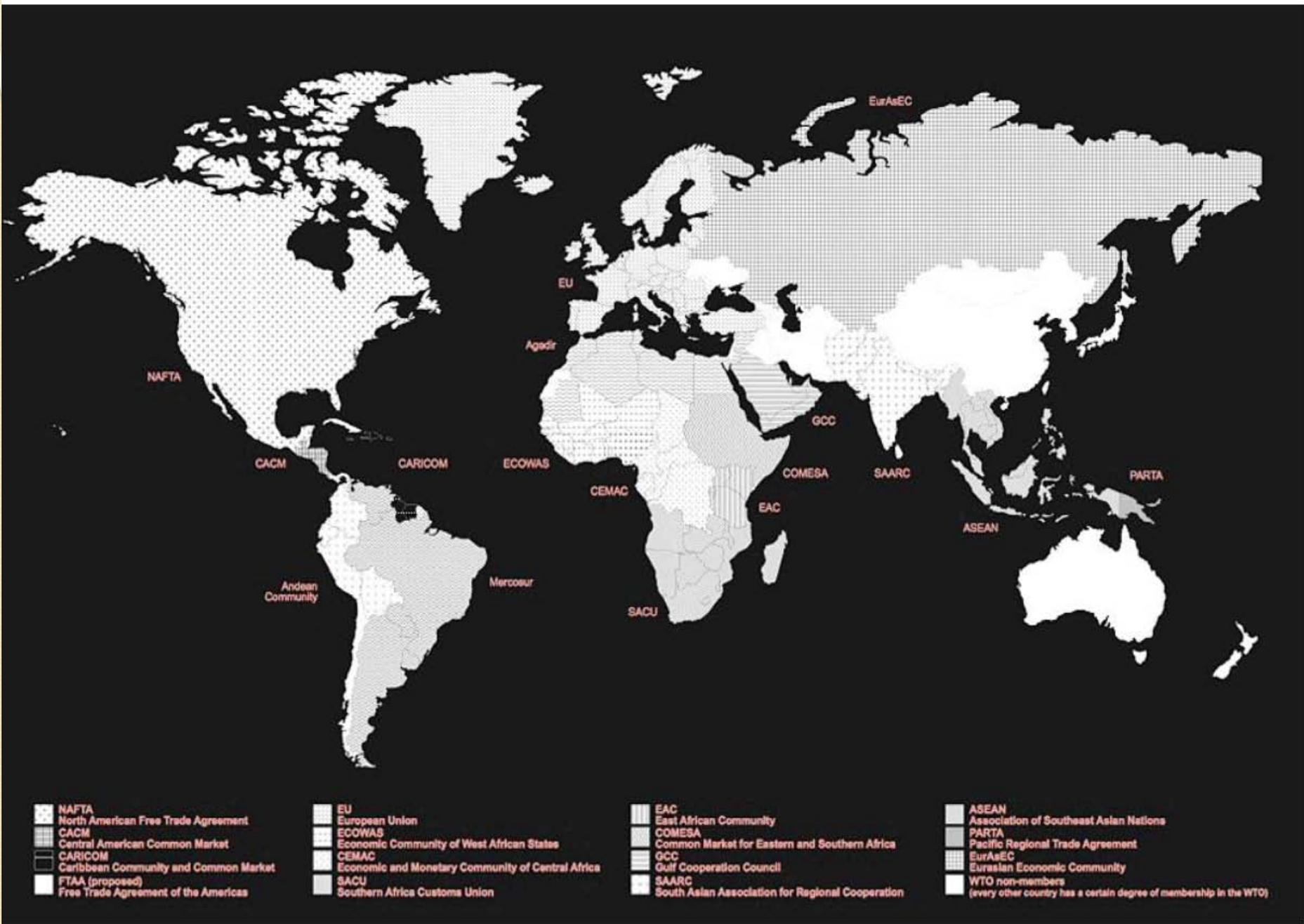
- Βασικό ζήτημα στη μελέτη των περιφερειακών συμφωνιών είναι η επίδρασή τους στην παγκόσμια ευημερία.
- Οι απόψεις σχετικά με τις **επιδράσεις των περιφερειακών συμφωνιών** δίστανται. Πιο **επιφυλακτικοί** έναντι των εμπορικών συμφωνιών είναι οι **οικονομολόγοι**, οι οποίοι θεωρούν ότι αυτές αποτελούν **δεύτερη καλύτερη λύση σε σχέση με τον πολυμερισμό**.
- Ο Jacob Viner παρουσίασε για πρώτη φορά μια **ολοκληρωμένη ανάλυση των επιδράσεων των περιφερειακών εμπορικών συμφωνιών**. Αναφέρθηκε στη δημιουργία και την εκτροπή του εμπορίου που προκαλούν οι περιφερειακές συμφωνίες.
- Η εκτροπή του εμπορίου αναφέρεται στη διαδικασία με την οποία οι προμηθευτές χαμηλού κόστους εκτός μιας περιφερειακής ομάδας αντικαθίστανται από προμηθευτές υψηλού κόστους εντός της περιφερειακής ομάδας, ενώ η δημιουργία εμπορίου αναφέρεται στην κατάσταση στην οποία, ως αποτέλεσμα της κατάργησης των φραγμών εντός της περιφέρειας, το εμπόριο προωθείται.

- **Όσο προχωράμε στα στάδια της οικονομικής ολοκλήρωσης, τόσο πιο έντονες είναι οι επιδράσεις τους, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως στατικές και ως δυναμικές.**
- **Οι στατικές επιδράσεις αναφέρονται ακριβώς στη δημιουργία και την εκτροπή του εμπορίου λόγω της κατάργησης των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στο εσωτερικό της ένωσης.**
- **Οι δυναμικές επιδράσεις δημιουργούνται από τις διαρθρωτικές αναπροσαρμογές των οικονομιών που συμμετέχουν σε μια ένωση.** Στις δυναμικές επιδράσεις περιλαμβάνονται: η αύξηση του μεγέθους της αγοράς, που εντείνει τον ανταγωνισμό με ευνοϊκές επιπτώσεις στις τιμές και την τεχνολογική πρόοδο, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, που δημιουργεί αυξανόμενες αποδόσεις κλίμακας με θετικές επιδράσεις στη μείωση του κόστους παραγωγής, η βελτίωση της επιχειρηματικότητας με την αύξηση του μεγέθους των επιχειρήσεων και των επενδύσεων, η βελτίωση των υποδομών, η διάδοση της τεχνολογίας κ.λπ.
- **Έτσι, η βελτίωση του επιπέδου ευημερίας μιας οικονομικής ένωσης δεν είναι μόνο αποτέλεσμα της οικονομικής μεγέθυνσης λόγω αποτελεσματικότερης κατανομής των παραγωγικών συντελεστών (και μετακίνησης των ορίων της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων προς τα δεξιά) αλλά συνοδεύεται από τον μετασχηματισμό της οικονομίας και την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας.**

- Το γεγονός ότι έχει αυξηθεί το ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών που διεξάγονται στο πλαίσιο των ΠΕΣ αντανακλά τόσο μία αύξηση του αριθμού τους όσο και **μία αύξηση του ποσοστού των συνολικών συναλλαγών που διεξάγουν μεταξύ τους τα μέλη κάποιων από αυτές.**
- Η συμμετοχή του ενδοπεριφερειακού εμπορίου στο σύνολο των εμπορικών συναλλαγών των μελών κάποιων περιφερειακών συμφωνιών σημείωσε εντυπωσιακή αύξηση. Οι πιο αξιοσημείωτες περιπτώσεις ήταν η **Κοινότητα των Άνδεων, η CARICOM και η MERCOSUR.**
- Η **Κοινότητα Ανάπτυξης της Νοτίου Αφρικής** (Southern African Development Community- SADC) κατάφερε επίσης να αυξήσει σημαντικά το ενδοπεριφερειακό της εμπόριο, αντανακλώντας τη μετά το **απαρτχάιντ** επανένταξη της Νότιας Αφρικής στην περιφερειακή οικονομία.
- Υπάρχουν όμως και **αντίθετες περιπτώσεις. Το 2014 τα κράτη της ASEAN είχαν ελάχιστα μόνο αυξήσει τη σημασία τους ως αμοιβαίοι εμπορικοί εταίροι σε σύγκριση με 40 χρόνια νωρίτερα,** παρά το γεγονός ότι στο μεσοδιάστημα είχαν εφαρμόσει μία συμφωνία ελεύθερου εμπορίου.
- Στη δεκαετία του **1990 το ποσοστό του ενδοπεριφερειακού εμπορίου στο σύνολο των εμπορικών συναλλαγών παραμένει σταθερό σε πολλούς από τους σχηματισμούς.** Ένας παράγοντας που έπαιξε ρόλο σε πολλούς σχηματισμούς ήταν η **ενίσχυση της σημασίας της Κίνας ως εξωπεριφερειακού εμπορικού εταίρου.**
- Πέρα από την ύπαρξη των ΠΕΣ υπάρχουν **πλήθος άλλου παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τον όγκο των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των χωρών.** Μεταξύ των σημαντικότερων είναι το μέγεθος των οικονομιών, η ευημερία τους, η γεωγραφική απόσταση, το κοινό νόμισμα, η κοινή γλώσσα κ.α.

Περιφερειακές Συνεργασίες ανά τον Κόσμο

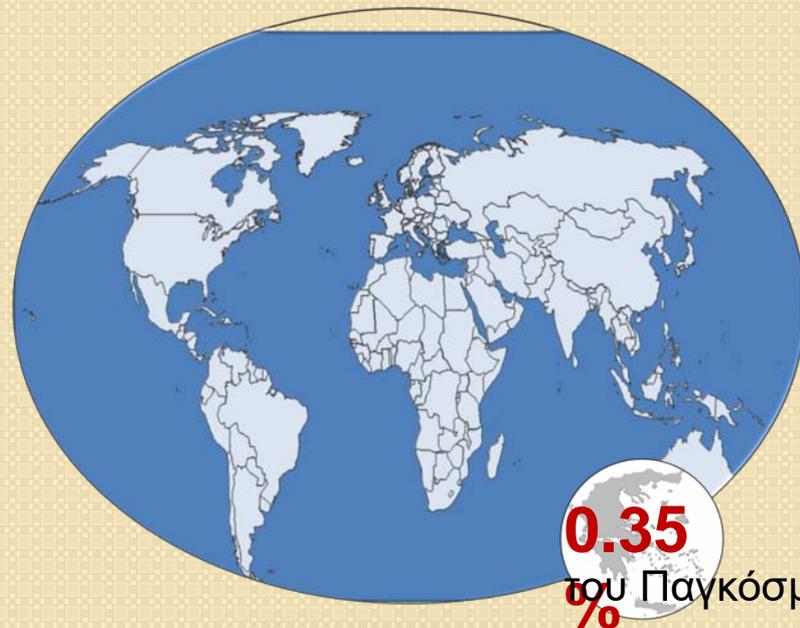

2004
Παγκόσμιο ΑΕΠ: \$42.74 τρισ.
Ελλάδα: \$230.34 δισ.

2012
Παγκόσμιο ΑΕΠ: \$72.22 τρισ.
Ελλάδα: \$ 249.20 δισ.

x 1,7

1.3621 (\$/€)

1.3194 (\$/€)

Πηγή: IMF

Οι χώρες του ΑΡΕC- Οικονομική Συνεργασία Ασίας Ειρηνικού (ΑΡΕC)-ΟΣΑΕ

Asia-Pacific Economic Cooperation

Twenty-one member states account for 60 percent of the world's gross domestic product

Members

▶ Australia	▶ China	▶ Malaysia	▶ Peru	▶ South Korea	▶ Vietnam
▶ Brunei	▶ Hong Kong	▶ Mexico	▶ Philippines	▶ Taiwan	
▶ Canada	▶ Indonesia	▶ New Zealand	▶ Russia	▶ Thailand	
▶ Chile	▶ Japan	▶ Papua New Guinea	▶ Singapore	▶ US	

-
- 21 χώρες - μέλη των κρατών του Ειρηνικού
 - ανεπτυγμένες όσο και αναπτυσσόμενες οικονομίες
 - ΗΠΑ-Κίνα-Ρωσία: Αντιτιθέμενα συμφέροντα?

Οι χώρες του BRICS

- **(Brazil, Russia, India, China, and South Africa)**. Παρατηρήτριες χώρες: **Ταϊλάνδη, Μεξικό, Αίγυπτος, Γουινέα και Τατζικιστάν**, καθώς είναι υπό συζήτηση ένα σχέδιο "BRICS Plus" για μια ενδεχόμενη επέκταση της ένωσης σε νέα μέλη.

Πίνακας 1. – Γεωγραφικά και δημογραφικά στοιχεία των χωρών BRICS

	Γεωγραφική έκταση (1000 km ²)	Πληθυσμός (εκατ. κάτοικοι)	Nominal GDP (current prices/billion US\$)	Per Capita GDP (current prices/US\$)	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός (% του συνολικού πληθυσμού)
Βραζιλία	8.515	201	2.246	11.171	65.9
Ρωσία	17.098	144	2.096	14.604	52.7
Ινδία	3.287	1.211	1.726	1.418	53.1
Κίνα	9.600	1.357	9.185	6.768	56.6
Νότιος Αφρική	1.221	52	382	7.810	35.4

Πηγή: BRICS Joint Statistical Publication 2014, Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística – IBGE, Fortaleza, Brazil, 2014.

Russia
GDP: \$1.86 trillion
Population: 141 million

India
GDP: \$1.85 trillion
Population: 1.24 billion

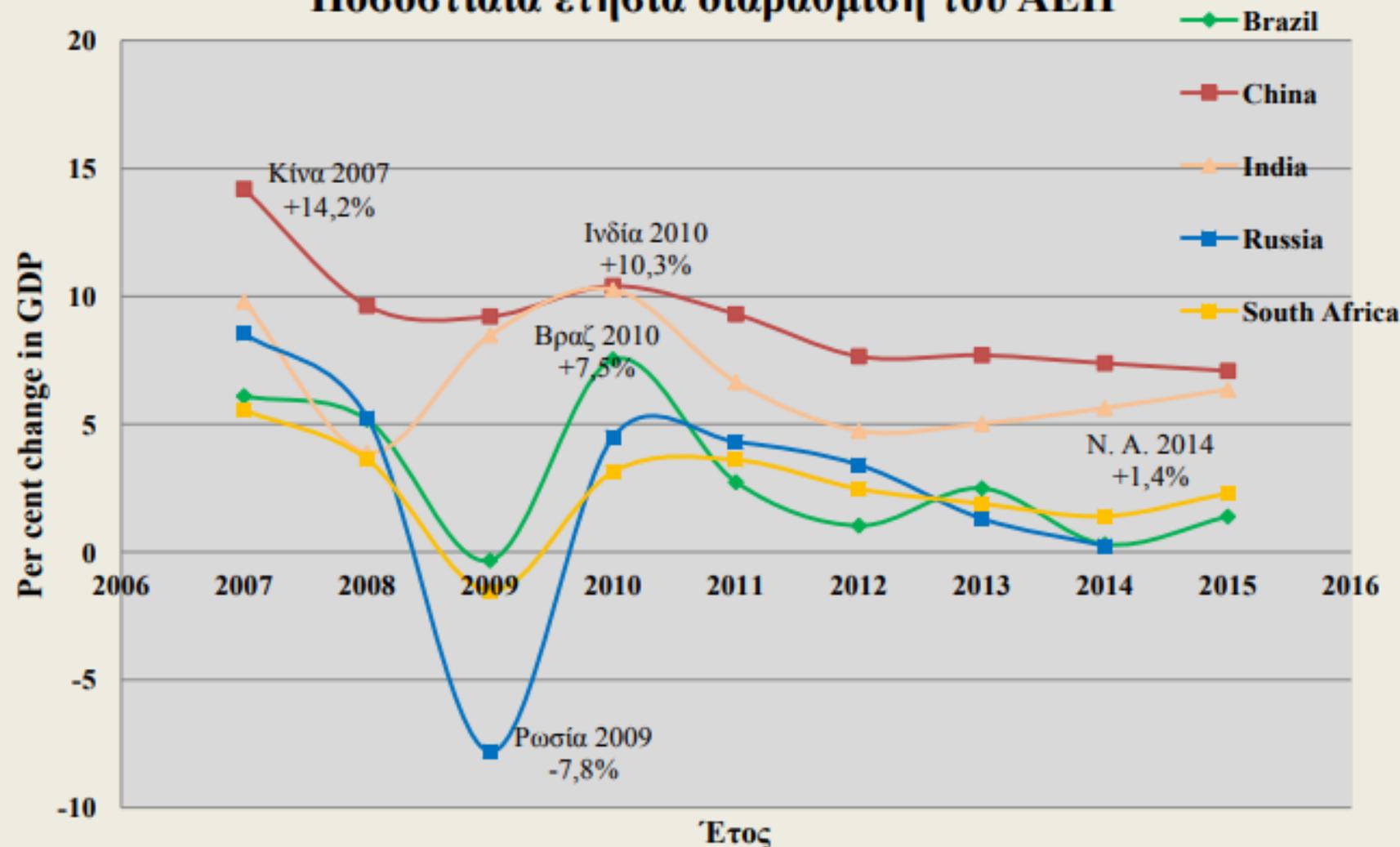
China
GDP: \$7.3 trillion
Population: 1.34 billion

Brazil
GDP: \$2.48 trillion
Population: 197 million

South Africa
GDP: \$408 billion
Population: 50.6 million

Source: World Databank, 2011

Ποσοστιαία ετήσια διαβάθμιση του ΑΕΠ

Διάγραμμα 1 – Ποσοστιαία μεταβολή ονομαστικού ΑΕΠ των BRICS 2007-2015, Πηγή Δεδομένων : IMF Global Financial Outlook, October 2014

- κορυφαίες αναδυόμενες οικονομίες
- ίδρυση 2009

Τον Μάρτιο του 2013, οι πέντε χώρες συζήτησαν την **δημιουργία μίας αυτόνομης Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας (NDB)** που θα χρηματοδοτεί κυρίως έργα υποδομής και θα έχει αρχικό κεφάλαιο 50 δισεκατομμύρια δολάρια, 10 δισεκατομμύρια από κάθε χώρα. Την συμφωνία χαιρέτησε η Παγκόσμια Τράπεζα, δηλώνοντας έτοιμη να συνεργαστεί στενά με τη νέα τράπεζα. Η συμφωνία για την ίδρυση της, ύστερα από την επίλυση διαφωνιών πάνω σε οργανωτικά θέματα, ευοδώθηκε τελικά το 2014.

Το αρχικό κεφάλαιο της τράπεζας κυμαίνεται μεταξύ των 40 με 80 δισεκατομμυρίων ευρώ, με κεντρική θέση να κατέχει η Κίνα ως ο μεγαλύτερος κάτοχος συναλλαγματικών αποθεμάτων. Η έδρα της συμφωνήθηκε να βρίσκεται στη Σανγκάη ενώ την προεδρία της για τα πρώτα 5 χρόνια θα αναλάβει η Ινδία. Παράλληλα συμφωνήθηκε η δημιουργία ενός αποθεματικού ταμείου ασφαλείας, με διαθέσιμα 75 με 100 δισεκατομμύρια ευρώ, στο οποίο θα μπορούν να προσφύγουν οι 5 χώρες σε περίπτωση προβλημάτων με τους ισολογισμούς τους. Η τράπεζα θα επενδύσει σε έργα ανάπτυξης στα κράτη-μέλη της ένωσης

- Η οικονομική και εμπορική συνεργασία ήταν ο αρχικός στόχος των χωρών BRICS, όμως τα πολλά κοινά στοιχεία στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο οδήγησαν σε εδραίωση ενός νέου υποσυστήματος. Σε αντιδιαστολή με το νεοφιλελεύθερο σύστημα που έχει υιοθετηθεί από το δυτικό κόσμο, εξυπηρετώντας τα συμφέροντα των ισχυρών χωρών που ανήκουν σε αυτόν - συχνά εις βάρος των λιγότερο ισχυρών-, επιχειρήθηκε η ανάπτυξη μίας ενιαίας περιφερειακής δύναμης και η μεταβολή του κέντρου βάρους της οικονομίας. Ο στόχος αυτός φαίνεται σταδιακά να επιτυγχάνεται, αφού, σύμφωνα με – πρώιμη ακόμη – έκθεση της Goldman Sachs του 2003, προβλέπεται πως, αν συνεχιστούν οι τότε ρυθμοί ανάπτυξης, τα BRICS θα εξελιχθούν σε υπερδυνάμεις μέχρι το 2050.
- Η βούληση για διαφοροποίηση και ανεξαρτητοποίηση από τα δυτικά κέντρα αποφάσεων οδήγησε στη δημιουργία μίας αυτόνομης Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας (NDB) από τα BRICS ως αντίβαρο στην Παγκόσμια Τράπεζα και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Χώρες της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΥ)

Κράτη μέλη [Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

Τα 54 μέλη της Αφρικανικής Ένωσης είναι, σήμερα, τα ακόλουθα:

- Ανγκόλα
- Αίγυπτος
- Αιθιοπία
- Ακτή Ελεφαντοστού
- Αλγερία
- Γκάμπια
- Γκαμπόν
- Γκάνα
- Γουινέα
- Γουινέα-Μπισσάου
- Δυτική Σαχάρα
- Ερυθραία
- Ζάμπια
- Ζιμπάμπουε
- Ισημερινή Γουινέα
- Καμερούν
- Κεντροαφρικανική Δημοκρατία
- Κένυα
- Κομόρες
- Δημοκρατία του Κονγκό
- Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό
- Λεσότο
- Λιβερία
- Λιβύη
- Μαδαγασκάρη
- Μαλάουι
- Μάλι
- Μαρόκο
- Μαυρίκιος
- Μαυριτανία
- Μοζαμβίκη
- Μπενίν
- Μμποτσουάνα
- Μπουρκίνα Φάσο
- Μπουρούντι
- Ναμίμπια
- Νίγηρας
- Νιγηρία
- Νότια Αφρική
- Νότιο Σουδάν
- Ουγκάντα
- Πράσινο Ακρωτήριο
- Ρουάντα
- Σάο Τομέ και Πρίνσιπε
- Σενεγάλη
- Σεϋχέλλες
- Σιέρα Λεόνε
- Σομαλία
- Εσσουατίνι
- Σουδάν (αποπέμφθηκε το 2019)^{[14][15]}
- Τανζανία
- Τζιμπουτί
- Τόγκο
- Τσαντ
- Τυνησία

Μέλη - παρατηρητές [Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

- Αϊτή - Κατέχει ρόλο παρατηρητή.
- Καζακστάν – Παρατηρητής από τις 14 Νοεμβρίου 2013.^[16]
- Λετονία – Παρατηρητής από το 2012.^[17]
- Λιθουανία - Παρατηρητής από το 2013.^[18]
- Ουκρανία – Μέλος-παρατηρητής από το 2016.^[19]
- Κράτος της Παλαιστίνης – Με καθεστώς παρατηρητή έπειτα από την 21η σύνοδο κορυφής του οργανισμού, το 2013.^[20]
- Σερβία – Παρατηρητής. Οι υπουργοί Εξωτερικών της Σερβίας έχουν παραστεί στις συνόδους κορυφής του οργανισμού στην Αντίς Αμπέμπα.^{[21][22][23]}
- Τουρκία – Με καθεστώς παρατηρητή από το 2005.^[24]

- Αποτελείται από όλες σχεδόν χώρες (54) της Αφρικανικής Ηπείρου, εκτός από τη Δυτ. Σαχάρα (μερικώς αναγνωρισμένη διεθνώς) και το Σουδάν που αποπέμφθηκε το 2019.
- Ίδρυση: Συστάθηκε το 2001 ως διάδοχος δύο οργανισμών που συγχωνεύτηκαν, της *Αφρικανικής Οικονομικής Κοινότητας* (ΑΟΚ) και του *Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας* (ΟΑΕ).
- Σκοπός της ένωσης είναι να συνεισφέρει στη διασφάλιση της δημοκρατίας στην Αφρική, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μιας βιώσιμης οικονομίας, ιδιαίτερα τερματίζοντας τις ενδοαφρικανικές διαμάχες και δημιουργώντας μια λειτουργική κοινή αγορά.
- Πλεονέκτημα: Αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων όπως, πλήγμα ξηρασίας και λιμού (δεκαετία 1980), πρόσφυγες και οι εκτοπισθέντες, καταπολέμηση τρομοκρατίας και μαστίγας θανατηφόρων ασθενειών
- Μειονέκτημα: διαφθορά και η παράνομη ροή των χρημάτων, ελάχιστη αξιοποίηση φυσικών πόρων
- Προβλήματα: μετανάστευση, έλλειψη ΑΞΕ, εμφύλιες συρράξεις

Πίνακας καταγραφής πληθυσμού και ΑΕΠ της Αφρικανικής ένωσης (ΑΥ)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΕΠ* (ΣΕ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ)
Νιγηρία	177.155.754	522
Αιθιοπία	96.633.458	38,539
Αίγυπτος	89.895.099	187,956
Λ. Δ. Κονγκό	77.433.744	11,104
Τανζανία	49.639.138	22,159
Νότια Αφρική	48.375.645	277,379
Κένυα	45.010.056	30,212
Αλγερία	38.813.722	134,797
Ουγκάντα	35.918.915	16,739
Σουδάν	35.482.233	54,294
Μαρόκο	32.987.206	90,775
Γκάνα	25.758.108	19,880
Μοζαμβίκη	24.692.144	9,654
Καμερούν	23.130.708	21,820
Ακτή Ελεφαντοστού	22.848.945	22,909

Κοινή Αγορά του Νότου (MERCOSUR)

- Χώρες-Μέλη: Αργεντινή, Βραζιλία, Παραγουάη, Ουρουγουάη

Νότια Αμερική

H MERCOSUR

Mercosur's Member Countries

■ Full members ■ Associate members

- Η προεδρία: εναλλάσσεται μεταξύ των κρατών μελών κάθε έξι μήνες
- Ίδρυση: 26 Μαρτίου το 1991 (Συνθήκη της Ασουνσιόν)
- Στόχος: δημιουργία κοινού εξωτερικού δασμολογίου, υιοθέτηση κοινής εμπορικής πολιτικής (αλλά: σαφής υπεροχή της οικονομίας της Βραζιλίας)
- Πλεονέκτημα: εδραίωση δημοκρατίας στις χώρες μέλη, αποδοχή τερματισμού στρατιωτικής δικτατορίας
- Μειονέκτημα: περιορισμένη πρόσβαση Παραγουάης και Ουρουγουάης στις αγορές της Αργεντινής και της Βραζιλίας

- Η **Νότια Κοινή Αγορά** (Mercado Común del Sur – Mercosur) είναι μία **περιφερειακή ολοκλήρωση** η οποία **ιδρύθηκε το 1991** με την υπογραφή της Συνθήκης της Asunción από τέσσερα κράτη: τη **Βραζιλία**, την **Αργεντινή**, την **Ουρουγουάη** και την **Παραγουάη**.
- Η **MERCOSUR** σήμερα είναι στο **στάδιο της τελωνειακής ένωσης** και **ευελπίζεται να εξελιχθεί σε κοινή αγορά**.
- Το 2012 έγινε πλήρες μέλος η **Βενεζουέλα** (από το 2006 βρισκόταν υπό ένταξη) η οποία όμως **τελεί υπό αναστολή από το 2016** εξαιτίας απόκλισης της αγοράς της από τους κανόνες της MERCOSUR. Επίσης από το **2012** βρίσκεται σε καθεστώς ένταξης και η **Βολιβία**.
- Η MERCOSUR έχει και **μια σειρά από συνδεδεμένα κράτη** (associate states), τη Χιλή, την Κολομβία, το Εκουαδόρ, τη Γουιάνα, το Περού και το Σουρινάμ. Η επέκταση του οργανισμού συνεχίστηκε με την είσοδο του Μεξικού ως παρατηρητή και με στόχο να αποτελέσει και αυτό συνδεδεμένο μέλος της Mercosur,
- Οι συμφωνίες του **2003** και **2004** μεταξύ της Mercosur και της άλλης περιφερειακής συνεργασίας της Νότιας Αμερικής, της Συμφωνίας των Άνδεων (Andean Pact – CAP) για στενότερη συνεργασία, **αύξησε τα συνδεδεμένα μέλη της Mercosur** με τη συμπερίληψη της Κολομβίας, του Εκουαδόρ, του Περού και της Βενεζουέλας.

Στόχοι της MERCOSUR

- Η **αιτία** για την εμφάνιση της **MERCOSUR** ήταν η **ανάπτυξη** των στενών **σχέσεων** μεταξύ της **Αργεντινής και της Βραζιλίας** από τα μέσα της δεκαετίας '80 καθώς και τα δύο κράτη επανέφεραν το δημοκρατικό καθεστώς και άρχισαν την οικονομική φιλελευθεροποίηση.
- Ο **βαθύτερος πολιτικός στόχος** της ήταν η **σταθεροποίηση των νέων δημοκρατικών συστημάτων της περιοχής του νότιου κώνου της Λατινικής Αμερικής** που εμφανίστηκαν από τις αυταρχικές εμπειρίες των προηγούμενων δεκαετιών.
- Με βάση την ιδρυτική συνθήκη της Mercosur, **μια πρώτη περίοδος τεσσάρων χρόνων (1991-1994)** καθορίστηκε ως το **απαραίτητο πρώτο στάδιο** της όλης διαδικασίας, κατά το οποίο μια **ζώνη ελεύθερου εμπορίου** μεταξύ των κρατών μελών έπρεπε να δημιουργηθεί.
- Το **1995** τέθηκε ως η χρονιά ορόσημο για τη **δημιουργία της τελωνειακής ένωσης** (με την εφαρμογή κοινού εξωτερικού δασμολογίου) ενώ, σε ένα γενικότερο πλαίσιο, τέθηκε και ως παράλληλος στόχος η **μετατροπή της τελωνειακής ένωσης σε μια κοινή αγορά**.
- Για να πραγματοποιηθούν όλα τα παραπάνω αποφασίστηκαν συγκεκριμένες πολιτικές που θα έπρεπε να ακολουθηθούν:
 - Μια αυτοματοποιημένη, βαθμιαία και συνεχής **φιλελευθεροποίηση του εμπορίου** μεταξύ των κρατών – μελών.
 - Η εφαρμογή ενός **προκαθορισμένου κοινού εξωτερικού δασμολογίου (CERT)**.
 - Ο **συντονισμός των μακροοικονομικών πολιτικών**.
 - Μια σειρά **24 ειδικών μέτρων για συγκεκριμένους ευαίσθητους τομείς** όπως για παράδειγμα οι αυτοκινητοβιομηχανίες.
- Παράλληλα, όμως, με το εμπορικό και οικονομικό σκέλος της συνεργασίας η Mercosur έθεσε ως **επιπλέον στόχο** την **προάσπιση** (των αδύναμων τότε) **δημοκρατικών καθεστώτων**.

Πίνακας καταγραφής πληθυσμού και ΑΕΠ της Κοινής Αγοράς του Νότου (MERCOSUR)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ(ΣΕ ΕΚΑΤ. ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ)	ΑΕΠ (ΣΕ ΔΙΣ.\$)
Βραζιλία	192.660.269	1.481,547
Αργεντινή	40.913.584	301,331
Παραγουάη	6.995.655	13,611
Ουρουγουάη	3.494.382	31,606

Πρόσφατη εξέλιξη: Η εμπορική συμφωνία μεταξύ ΕΕ και MERCOSUR

- Η συμφωνία παρουσιάζει ένα ισορροπημένο αποτέλεσμα που δημιουργεί νέες ευκαιρίες για τους Ευρωπαίους γεωργούς και παραγωγούς τροφίμων, ενώ ταυτόχρονα μετριάξει τις πιθανές πιέσεις της αγοράς.
- Οι Ευρωπαίοι γεωργοί και οι επιχειρήσεις τροφίμων θα αποκτήσουν πρωτοφανή πρόσβαση στις χώρες της Mercosur, οι οποίες αντιπροσωπεύουν μια μεγάλη αγορά 260 εκατομμυρίων ατόμων. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω: της κατάργησης των υψηλών δασμών για τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα της ΕΕ, της αποτροπής της απομίμησης παραδοσιακών τροφίμων της ΕΕ και των σαφέστερων, περισσότερο προβλέψιμων και λιγότερο επαχθών για τους εξαγωγείς της ΕΕ, διαδικασιών για την ασφάλεια των τροφίμων.

Κατάργηση δασμών

Πολλά ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα διατροφής επιβαρύνονται με υψηλούς δασμούς που τα καθιστούν ανταγωνιστικά ή τα αποκλείουν εντελώς από τις εξαγωγές προς τις χώρες της Mercosur. Με την εν λόγω συμφωνία καταργηθούν **οι υψηλοί εισαγωγικοί δασμοί για πολλά προϊόντα. Για πολλά από αυτά τα προϊόντα** υφιστάμενο εμπόριο είναι ήδη πολύ ανεπτυγμένο, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις το δυναμικό του είναι πολύ μεγάλο αλλά εμποδίζεται από τους απαγορευτικούς δασμούς.

Προϊόν	Υφιστάμενο εμπόριο	Τρέχων δασμός
Ελαιόλαδο	300 εκατ. ευρώ	10 %
Βύνη	50 εκατ. ευρώ	14 %
Οίνος	160 εκατ. ευρώ	27 %
Κονσερβοποιημένα ροδάκινα	3-5 εκατ. ευρώ	55 %
Οινοπνευματώδη ποτά	180 εκατ. ευρώ	20 % - 35 %
Σοκολάτες	65 εκατ. ευρώ	20 %

Κατάργηση δασμών

Πολλά ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα διατροφής επιβαρύνονται με υψηλούς δασμούς που τα καθιστούν ανταγωνιστικά ή τα αποκλείουν εντελώς από τις εξαγωγές προς τις χώρες της Mercosur. Με την εν λόγω συμφωνία καταργηθούν **οι υψηλοί εισαγωγικοί δασμοί για πολλά προϊόντα. Για πολλά από αυτά τα προϊόντα** υφιστάμενο εμπόριο είναι ήδη πολύ ανεπτυγμένο, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις το δυναμικό του είναι πολύ μεγάλο αλλά εμποδίζεται από τους απαγορευτικούς δασμούς.

Προϊόν	Υφιστάμενο εμπόριο	Τρέχων δασμός
Ελαιόλαδο	300 εκατ. ευρώ	10 %
Βύνη	50 εκατ. ευρώ	14 %
Οίνος	160 εκατ. ευρώ	27 %
Κονσερβοποιημένα ροδάκινα	3-5 εκατ. ευρώ	55 %
Οινοπνευματώδη ποτά	180 εκατ. ευρώ	20 % - 35 %
Σοκολάτες	65 εκατ. ευρώ	20 %

Κοινότητα των Άνδεων (CAN)

- Χώρες μέλη : Βολιβία, Περού, Βενεζουέλα, Κολομβία, Εκουαδόρ

Νότια Αμερική

Η Κοινότητα των Άνδων (CAN)

- Ίδρυση :26 Μαΐου του 1969 (Συμφωνία της Καρταχένα)
- Στόχος : η ανάπτυξη της εργασίας και η διαμόρφωση μιας ενιαίας κοινής αγοράς της Λατινικής Αμερικής
- Πλεονέκτημα : ελεύθερη είσοδο των πολιτών των κρατών σε άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας, χωρίς την απαίτηση έλεγχου
- Μειονέκτημα : πολύπλοκη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση στις συναλλαγματικές ισοτιμίες

Η Κοινότητα των Άνδεων (CAN)

- Η Κοινότητα των Άνδεων αποτελεί μία περιφερειακή ολοκλήρωση (τελωνειακή ένωση) χωρών της Νοτίου Αμερικής με διακηρυγμένο γενικό στόχο την ειρήνη και τη συνεργασία στην περιοχή.
 - Ιδρύθηκε το 1969 ως Σύμφωνο των Άνδεων (ANDEAN Pact) με τη συνθήκη της Καρθαγένης από πέντε χώρες. Τη Βολιβία, το Περού, τον Ισημερινό, τη Χιλή και την Κολομβία.
 - Το 1973 στο σύμφωνο εντάσσεται και η Βενεζουέλα η οποία όμως αποχωρεί το 2006 (λόγω της στενότερης σχέσης που ανέπτυξε με τη MERCOSUR).
 - Επίσης το 1976 αποχώρησε από το σχήμα η Χιλή (μετά από πρωτοβουλία του Πινοσέτ).
 - Έτσι σήμερα μέλη είναι η Βολιβία, η Κολομβία, το Εκουαδόρ και το Περού.
 - Το 1996 με το Πρωτόκολλο του Trujillo το Σύμφωνο των Άνδεων μετονομάστηκε σε Κοινότητα των Άνδεων.
 - Το 2001 δημιουργήθηκε το κοινό διαβατήριο των Άνδεων το οποίο έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες των κρατών μελών να κυκλοφορούν σε αυτές χωρίς visa.
 - Το 2006 άρχισε να λειτουργεί η Κοινή Αγορά (παρουσιάζει πολλά χαρακτηριστικά κοινής αγοράς αλλά δεν υπάρχουν ακόμα πλήρως οι τέσσερις ελευθερίες).
-

Στόχοι της Κοινότητας των Άνδρων

- Επιμέρους καταστατικοί στόχοι του Συμφώνου είναι
 - Η προώθηση της αρμονικής ανάπτυξης των κρατών μελών μέσω της ολοκλήρωσης και της οικονομικής και κοινωνικής συνεργασίας
 - Η επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.
 - Η συνεργασία των κρατών μελών προς την κατεύθυνση δημιουργίας μίας Κοινής Αγοράς
 - Η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των κρατών μελών
 - Η ενίσχυση του ρόλου της Κοινότητας στη διεθνή οικονομία

Οργανωτική διάρθρωση του συμφώνου των Άνδρων

Κοινή Αγορά: Η (σχεδόν) Κοινή Αγορά της Κοινότητας ενώ τυπικά ιδρύθηκε το 1969 άρχισε να λειτουργεί το 1993 ως Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών και το 1995 ως Τελωνειακή Ένωση.

- Σήμερα το 100% των προϊόντων που παράγονται εντός της Κοινότητας κυκλοφορούν αδασμολόγητα στα κράτη μέλη της.
- Επίσης από το 2005 οι πολίτες των κρατών μελών μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα σε αυτά με τις εθνικές τους ταυτότητες.
- Από το 2001 είχε δημιουργηθεί ένα κοινό διαβατήριο για τα τέσσερα κράτη μέλη.

Σχέσεις με τη MERCOSUR

- Η κοινότητα των Άνδεων και η MERCOSUR είναι τα δύο βασικά εμπορικά μπλοκ στη Νότια Αμερική. Τον Απρίλιο του 1998 οι δύο ενώσεις υπόγραψαν μία συμφωνία πλαίσιο για τη δημιουργία μίας ελεύθερης ζώνης συναλλαγών μεταξύ τους και ξεκίνησαν τις διαπραγματεύσεις οι οποίες βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη.
 - Το πρώτο στάδιο της συμφωνίας αυτή προέβλεπε την υπογραφή συμφωνιών της Κοινότητας των Άνδεων με κάθε κράτος μέλος της MERCOSUR ξεχωριστά και της MERCOSUR με κάθε μέλος της Κοινότητας αντίστοιχα.
 - Το 2004 με την υπογραφή τη Διακήρυξης του Cuzco στο Περού ξεκίνησε η προσπάθεια δημιουργίας ενός ευρύτερου οργανισμού της Κοινότητας Εθνών της Νότιας Αμερικής (Comunidad Sudamericana de Naciones - CSN), με δώδεκα κράτη μελη.
 - Το 2005 ξεκίνησαν οι συναντήσεις κορυφής του νέου οργανισμού ο οποίος το 2007 μετονομάστηκε σε Ένωση των Νοτιοαμερικανικών Εθνών South American Nations (UNASUR) ο οποίος επιδιώκει βαθύτερη ολοκλήρωση στα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι τελευταίες εξελίξεις (2018) δείχνουν ότι ο οργανισμός δεν προχωρά όπως αναμενόταν και περίπου τα μισά κράτη μέλη έκαναν αναστολή της ιδιότητάς τους ως μέλη.
 - Αξίζει να σημειωθεί ότι σε όλη αυτή την περίοδο η Κοινότητα των Άνδεων και η MERCOSUR συνεχίζουν να υφίστανται και να λειτουργούν ανεξάρτητα.

Σχέσεις με τη MERCOSUR

Union of South American Nations

- Member of Unasur and Mercosur
 - Member of Unasur and the Andean Community
 - Member of Unasur
 - Overseas region (not a member)
 - Largest cities
 - Current President Pro Tempore of Unasur
 - Pan American Highway
 - International Highway
- CHILE 17,094,270 Population (2010 estimates)

Πίνακας πληθυσμού και ΑΕΠ της Κοινότητας των Άνδρων (CAN)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ σε εκατ.	ΑΕΠ σε δισ ευρώ
Κολομβία	47.425.437	559.659
Περού	30.814.175	368.777
Εκουαδόρ (Ισημερινός)	15.223.680	153.239
Βολιβία	10.556.102	59.195

Νοτιοαμερικανική Κοινότητα Εθνών - ΝΚΕ ή CSN

- Από τις δύο, προηγούμενες Κοινότητες ξεπήδησε η Ένωση των Χωρών της Νότιας Αμερικής - «Νοτιοαμερικανική Κοινότητα Εθνών» (ΝΚΕ ή CSN)
- Ιδρύθηκε το 2004
- έχει ως μέλη την Αργεντινή, τη Βολιβία, τη Βραζιλία, την Κολομβία, τη Χιλή, τον Ισημερινό, τη Γουιάνα, την Παραγουάη, το Περού, το Σουρινάμ, την Ουρουγουάη και τη Βενεζουέλα.
- Το Μεξικό και ο Παναμάς παρακολουθούν, ως παρατηρητές, τη διαδικασία της ολοκλήρωσης.

- δημιουργία κοινής περιοχής ελευθέρου εμπορίου.
- Μέσα από την ίδρυση της "ΕΕ" της Νοτίου Αμερικής, οι 12 στοχεύουν στη δημιουργία ενός ισχυρού οικονομικού και πολιτικού μπλοκ που θα λειτουργεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.
- Η Κοινότητα Εθνών Νότιας Αμερικής καταλαμβάνει έκταση 17 εκατομμυρίων τετραγωνικών χιλιομέτρων, έχει 361 εκατομμύρια κατοίκους και ΑΕΠ που προσεγγίζει το 1 τρισ. δολάρια.
- Καταλυτικό ρόλο για τη δημιουργία της διαδραμάτισε η ηγεμονική δύναμη της περιοχής, η Βραζιλία, που έχει εγκαταλείψει τη φιλοδοξία να γίνει παγκόσμια δύναμη μόνη της και αντιθέτως επιδιώκει να εκπληρώσει τους στόχους της μέσω της περιφερειακής ενοποίησης.
- Για τις χώρες της Νότιας Αμερικής, που υποχρεούνται να διαπραγματεύονται απομονωμένες με διεθνείς οργανισμούς όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και η Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου, ο συντονισμός θα αποβεί ωφέλιμος.

Ένωση Νοτιοανατολικών Ασιατικών Εθνών (ASEAN)

ASEAN Member Countries

- Χώρες-Μέλη: 10 χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας
- Ίδρυση: στις 8 Αυγούστου του 1969 στην Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης
- Στόχος: Η οικονομική συνεργασία στο πλαίσιο του ASEAN
- Αυτή επικεντρώνεται κυρίως στον τομέα του εμπορίου και αποσκοπεί στη δημιουργία της ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ASEAN. Η απόφαση για την περιοχή ελεύθερου εμπορίου (AFTA) έγινε στην 4η Σύνοδο Κορυφής του Συνδέσμου το 1992 στη Σιγκαπούρη. Θεωρήθηκε ένα σημαντικό βήμα στην εμβάθυνση της περιφερειακής συνεργασίας, το αρχικό στάδιο στην πορεία της οικονομικής ολοκλήρωσης στην εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ASEAN

- Η Ένωση των Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) ιδρύθηκε το 1969 και αποτελεί μια από τις παλαιότερες περιφερειακές συνεργασίες στον κόσμο και θεωρείται ως ένας από τους πιο πετυχημένους περιφερειακούς οργανισμούς παγκοσμίως, ιδιαίτερα αν θεωρήσουμε ως επιτυχία την αντοχή στο χρόνο και την αναγνωρισιμότητα μιας περιφερειακής ένωσης.
- Η ASEAN αποτελείται από δέκα κράτη – μέλη:
 - Βιετνάμ,
 - Ινδονησία,
 - Καμπότζη,
 - το Λάος,
 - Μαλαισία,
 - Μπρουνεϊ,
 - Μυανμάρ,
 - Σιγκαπούρη,
 - Ταϊλάνδη
 - Φιλιππίνες.
- Από αυτά, τα πέντε (η Ινδονησία, η Μαλαισία, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη και οι Φιλιππίνες) αποτέλεσαν τον ιδρυτικό πυρήνα, ενώ τα υπόλοιπα (το Βιετνάμ, η Καμπότζη, το Λάος, η Μυανμάρ και το Μπρουνεϊ) εισχώρησαν σταδιακά.

Στόχοι της ASEAN

Η ιδρυτική διακήρυξη της ASEAN το 1967 εστίαζε στη διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας της περιοχής της Νοτιοανατολικής Ασίας. Σε μεγάλο βαθμό πίσω από τη δημιουργία του ASEAN βρισκόταν ο φόβος της «κομμουνιστικής απειλής».

Οι στόχοι βάσει της διακήρυξης ήταν:

- Η **επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής πρόοδου και της πολιτιστικής ανάπτυξης στην περιοχή** μέσω κοινών εγχειρημάτων σε κλίμα ισότητας και συνεργασίας με σκοπό την δημιουργία μίας εύφορης και ειρηνικής κοινότητας των Εθνών της ΝΑ Ασίας.
- Η **προώθηση της περιφερειακής ειρήνης και σταθερότητας** μέσω του σεβασμού του δικαίου και της τήρησης των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- Η **προώθηση της ενεργού συνεργασίας και της αμοιβαίας βοήθειας** σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο οικονομικό, πολιτιστικό, τεχνικό, επιστημονικό και διοικητικό πεδίο.
- Η **παροχή αλληλοβοήθειας** με τη μορφή **κατάρτισης και ερευνητικών υποδομών** σε εκπαιδευτικό, επαγγελματικό τεχνικό και διοικητικό επίπεδο.
- Η συνεργασία για την **αποτελεσματικότερη χρήση της γεωργίας και της βιομηχανίας**, την **επέκταση του εμπορίου**, τη βελτίωση των υποδομών **μεταφορών και επικοινωνιών** και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.
- Η **προώθηση των σπουδών Νοτιοανατολικής Ασίας**.
- Η διατήρηση στενής και ωφέλιμης **συνεργασίας** με τους υφιστάμενους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς με παρόμοιους στόχους και αρχές

- Με την πάροδο του χρόνου και με τη λήξη των πολέμων στην περιοχή ο ASEAN διευρύνθηκε σε μέλη και σε πεδίο παρέμβασης.
- Πλέον πέρα από την ειρήνη και την ασφάλεια επεκτεινόταν και σε οικονομικά ζητήματα με αφετηρία
 - τη διακήρυξη για τη δημιουργία μιας ζώνης ελεύθερου εμπορίου (1992 – 1994) ανάμεσα στα κράτη – μέλη της και αργότερα
 - τη μετατροπή της σε μια οικονομική ένωση (ASEAN Vision 2020, 1997).
- Παράλληλα, η ASEAN έθεσε ως στόχο την περαιτέρω εμβάθυνσή της και σε πολιτικό επίπεδο, πέραν των διαφόρων διακηρύξεων υπέρ της ειρηνικής συνύπαρξης (1971), της απόρριψης των πυρηνικών όπλων (1997) και της πρωτοβουλίας για τη σύνταξη ενός συντάγματος (2003).

Πορεία ολοκλήρωσης της ASEAN

- Στην 9^η σύνοδο κορυφής του ASEAN οι ηγέτες των κρατών μελών του διακήρυξαν τη βούλησή τους για τη **δημιουργία μία Κοινότητας**.
- Στη **12η σύνοδο κορυφής το 2007** έθεσαν ως στόχο τη **δημιουργία της κοινότητας αυτής ως το 2015**. Στη σχετική διακήρυξη του Cebu όρισαν πως η Κοινότητα αυτή θα αποτελείται από **τρεις πυλώνες**.
 - Την Κοινότητα Πολιτικής και Ασφάλειας (ASEAN Political-Security Community),
 - Την Οικονομική Κοινότητα (ASEAN Economic Community) και την
 - Κοινωνική και Πολιτιστική Κοινότητα (ASEAN Socio-Cultural Community).
- Ο **Χάρτης του ASEAN** τέθηκε σε ισχύ το **2008** και έδωσε **νομική προσωπικότητα κάνοντας τον και επίσημα οργανισμό**. Στον Χάρτη κωδικοποιούνται οι νόρμες, κανόνες και αρχές του οργανισμού θέτονται στόχοι για τη δημιουργία της Κοινότητας.
- **Κοινή αγορά**. Ο ASEAN βρίσκεται σε **πορεία δημιουργίας κοινής αγοράς** η οποία θα επιτρέπει εκτός από το ελεύθερο εμπόριο **αγαθών** και το ελεύθερο εμπόριο **υπηρεσιών**, μετακίνησης **κεφαλαίων** και **ανθρώπων** (**προγραμματιζόταν να ολοκληρωθεί το 2015**).
 - Μέχρι στιγμής έχουν **υπογραφτεί μία σειρά από συμφωνίες** για την προστασία του εμπορίου υπηρεσιών και των επενδύσεων.
 - Αυτή τη στιγμή **λειτουργεί** η ιδρυθείσα από το 1992 **Ασιατική Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών** (Asian Free Trade Agreement – **AFTA**) η οποία **δεν έχει εφαρμόσει ακόμη κοινό εξωτερικό δασμολόγιο**.
- **Νομισματική ένωση**. Η ιδέα δημιουργίας μιας νομισματικής ένωσης στην περιοχή του ASEAN ξεκίνησε **στα μέσα της δεκαετίας του 1990** πριν τη χρηματοπιστωτική κρίση του 1997 στην περιοχή. Προς το παρόν μένει ως ιδέα δημιουργίας ενός **καλαθιού νομισμάτων Asian Currency Unit (ACU)** στα πρότυπα του ευρωπαϊκού **ECU** που προηγήθηκε του ευρώ.

Πίνακας καταγραφής πληθυσμού και ΑΕΠ της Ένωσης Νοτιοανατολικών Ασιατικών Εθνών (ASEAN)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	ΑΕΠ (ΣΕ ΔΙΣ \$)
Βιετνάμ	90.388.000	91,764
Βιρμανία (Μιανμάρ)	53.999.804	51,260
Λάος	6.834.942	5,721
Καμπότζη	14.494.293	10,901
Ταϊλανδή	65.905.410	266,434
Μπρουνέι	388.190	14,695
Μαλαισία	25.715.819	207,350
Σιγκαπούρη	5.399.200	163,132
Ινδονήσια	248.216.193	514,931
Φιλιππίνες	103.775.002	158,702

Ένωση του Αραβικού Μάγκρεμπ Mahgreb - UMA

- Χώρες-Μέλη : Μαρόκο, η Αλγερία, η Τυνησία, η Λιβύη και η Μαυριτανία
- Γενικός Γραμματέας, ο Τυνήσιος διπλωμάτης Habib Ben Yahia
- Ίδρυση : 17 Φεβρουαρίου το 1989, Μαρακές
- Στόχος : ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, υπηρεσιών, αγαθών και κεφαλαίων ανάμεσα στα κράτη-μέλη
- Πλεονέκτημα : αναγέννηση μεγάλων κερδών στον κλάδο πετρελαίου, κατασκευής και ορυκτού πλούτου
- Μειονέκτημα : φόβος ύπαρξης ισλαμικών κινημάτων στην Ένωση

Πίνακας καταγραφής πληθυσμού και ΑΕΠ της Ένωσης του Αραβικού Μαγρέμπ

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	ΑΕΠ (ΣΕ ΔΙΣ.)
Αλγερία	34.178.188	134,797
Μαρόκο	34.859.364	90,775
Τυνησία	10.486.339	39,573
Λιβύη	6.310.434	60,609
Μαυριτανία	3.364.940	3,241

Βορειοαμερικανική Συμφωνία
Ελεύθερων Συναλλαγών (NAFTA-North American Free Trade
Agreement)

Η NAFTA

- Η Βορειο-Αμερικανική Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (North American Free Trade Agreement - NAFTA) υπογράφηκε το 1992 από το Μεξικό, τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994.
- Στόχος της NAFTA ήταν η σταδιακή απελευθέρωση του εμπορίου στη Βόρεια Αμερική. Σχηματίστηκε έτσι μια ζώνη ελευθέρων συναλλαγών της Βόρειας Αμερικής η οποία σήμερα αντιστοιχεί σε μια αγορά περίπου 500 εκ. καταναλωτών.
- Ο πυρήνας της Συμφωνίας ήταν η δέσμευση των τριών χωρών να καταργήσουν σταδιακά τους δασμούς και άλλα περιοριστικά μέτρα στο μεταξύ τους εμπόριο με παράλληλη πρόβλεψη για εφαρμογή έκτακτων μέτρων σε περίπτωση που κάποιο από τα μέρη δεν τηρούσε τα συμφωνημένα.
- Του σχηματισμού της NAFTA προηγήθηκε μία σειρά διμερών συμφωνιών μεταξύ των τριών χωρών για τη σύσφιξη των εμπορικών τους σχέσεων σε συγκεκριμένα αντικείμενα. Από αυτές τις συμφωνίες ξεχωρίζει η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου μεταξύ των ΗΠΑ και του Καναδά (Canada-United States Free Trade Agreement - CUSFTA) η οποία υπογράφηκε το 1988.

- Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο χωρών είχαν ξεκινήσει από το 1985 και είχαν ολοκληρωθεί με μια εμπορική συμφωνία που αφορούσε κυρίως την επίλυση των διαφοριών και την εξασφάλιση της ένταξης παρά την κατάργηση των δασμολογίων και των καθηκόντων.
- Η CUSFTA εισήγαγε τους μηχανισμούς διευθέτησης των διαφοριών και εξασφάλισε εθνική μεταχείριση για τις αμερικανικές εταιρίες που επενδύουν στον Καναδά. Η συμφωνία άνοιξε το δρόμο για τη σύναψη μιας περιφερειακής εμπορικής συμφωνίας με το Μεξικό.
- Οι ΗΠΑ και το Μεξικό άρχισαν τις διαπραγματεύσεις το 1991 με τον Καναδά να συμμετέχει λίγο αργότερα και συνάφθηκε μια συμφωνία σχετικά γρήγορα.
- Σε ένα βαθμό η NAFTA ήταν μία επέκταση της CUSFTA προκειμένου να συμπεριληφθεί και το Μεξικό.

Η συμφωνία **NAFTA** στοχεύει στον **σταδιακό περιορισμό των δασμών και τον μη δασμολογικών εμποδίων** στη διακίνηση των αγαθών μεταξύ των τριών χωρών.

Επίσης **καλύπτει μία ευρεία γκάμα μέτρων** για τη σταδιακή απελευθέρωση της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των τριών χωρών γεγονός που τις προσδίδει το χαρακτήρα μίας **ιδιαίτερα προωθημένης ΖΕΣ**.

- Κατάργηση των δασμών στη βιομηχανία **υφαντουργικών προϊόντων** μέσα σε περίοδο **10 ετών** και των δασμών στα **αγροτικά προϊόντα** μέσα σε μία περίοδο **15 ετών**.
- **Θέσπιση πλαισίου κανόνων για τη διευκόλυνση των επενδύσεων** στη NAFTA για τις οποίες υιοθετήθηκε η αρχή της εθνικής μεταχείρισης. Σε περίπτωση διαφωνιών προβλέπεται η **χρήση συμφωνημένων μηχανισμών για τη διευθέτηση διαφορών**.
- **Απελευθέρωση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των χερσαίων μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών**.
- **Προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας** με την υιοθέτηση αυστηρών κανονισμών και διακρατικών νόμων.
- **Δημιουργία μηχανισμού** για την εφαρμογή των σχετικών κανονισμών των χωρών μελών για την **προστασία του περιβάλλοντος** αλλά και του **εργατικού δυναμικού**.
- Κατάργηση των περιορισμών και εμποδίων στο εμπόριο και στις επενδύσεις στη βιομηχανία αυτοκινήτων μέσα σε περίοδο δέκα ετών.
- **Σταδιακή απελευθέρωση της αγοράς κρατικών προμηθειών και δημοσίων συμβάσεων** ώστε να λειτουργεί χωρίς διακρίσεις.

Για να καλύψει όλα τα ανωτέρω θέματα η NAFTA συμπληρώθηκε από δύο παράλληλες συμφωνίες το 1994.

- Τη **Βορειο-Αμερικανική Συμφωνία για την Περιβαλλοντική Συνεργασίας** (North American Agreement on Environmental Cooperation - **NAAEC**)
- Τη **Βορειο-Αμερικανική Συμφωνία για την σε Θέματα Εργασίας**. (North American Agreement on Labor Cooperation- **NAALC**).

Σκοπός αυτών των **παράλληλων συμφωνιών** αυτών ήταν να θέσει όρια προστασίας του περιβάλλοντος και του εργατικού δυναμικού των τριών χωρών από **τυχόν υπερ-ελευθερίες που δημιουργούνταν στο πλαίσιο της NAFTA**.

Η θέση των τριών χωρών - ΗΠΑ

- Μέχρι τη δεκαετία του 80 οι ΗΠΑ δεν ήταν υπέρμαχες της περιφερειοποίησης (με εξαίρεση την Ευρώπη για άλλους λόγους) και θεωρούσαν ότι μέσω των πολυμερών διαπραγματεύσεων προωθούνται καλύτερα τα συμφέροντά τους.
- Η περίοδος που ξεκινά στα μέσα της δεκαετίας '80, κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Ρίγκαν, σηματοδότησε μία αλλαγή στη στάση των ΗΠΑ οι οποίες άρχισαν να στηρίζουν την περιφερειοποίηση, τάση που εντάθηκε στη δεκαετία '90 με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.
- Βασικός λόγος για την αλλαγή στάσης ήταν τα αυξανόμενα εμπορικά ελλείμματα των ΗΠΑ στη δεκαετία '80 τα οποία τις οδήγησαν στο να κάνουν συχνά σκληρή εφαρμογή του αμερικανικού εμπορικού νόμου, ειδικά όσον αφορά το αντιντάμπινγκ. Σύμφωνα με την άποψη της Αμερικής, οι περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες αποτελούσαν το μέσο εξασφάλισης 'δίκαιων' εμπορικών κανόνων.
- Από τα μέσα της δεκαετίας '90, οι ΗΠΑ έχουν συμμετάσχει σε μια σειρά περιφερειακών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου διαφορετικής δυναμικότητας και δέσμευσης.
- Οι ΗΠΑ ανέμεναν εκτίναξη του εμπορίου με το Μεξικό και μικρότερη δημιουργία εμπορίου με τον Καναδά ενώ η αναμενόμενη μείωση θέσεων ανειδίκευτης εργασίας στις ΗΠΑ θα υπερκαλυπτόταν από δημιουργία θέσεων εξειδικευμένης εργασίας.

Η θέση των τριών χωρών – Καναδάς και Μεξικό

- Το **Μεξικό και ο Καναδάς επιδίωξαν τη συνεργασία** με τις ΗΠΑ προκειμένου να εξασφαλιστούν από τους **εμπορικούς κανόνες του αυξανόμενου αμερικανικού προστατευτισμού** και την αναζήτηση πρόσβασης στην αγορά των ΗΠΑ.
- Το **Μεξικό** είχε ήδη στραφεί στην **προσαρμογή της οικονομίας** του με μαζικές ιδιωτικοποιήσεις και αλλαγές στο τραπεζικό σύστημα με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό το Μεξικό είδε τη NAFTA ως ένα **μέσο για την υλοποίηση της οικονομικής του πολιτικής**. Προσέβλεπε ιδιαίτερα στην **αύξηση των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ αλλά και στην αύξηση των εισροών Α.Ξ.Ε. από τις ΗΠΑ**. Και οι δύο αναμενόμενες αυτές εξελίξεις θα οδηγούσαν σε αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγής στη μεξικανική οικονομία.
- Ο **Καναδάς** ίσως **ανέμενε τα λιγότερα οφέλη** από τη νέα συμφωνία δεδομένου ότι **είχε ήδη μία προϋπάρχουσα συμφωνία με τις ΗΠΑ** προσβλέποντας μακροπρόθεσμα σε αύξηση των εξαγωγών προς το Μεξικό καθώς το τελευταίο θα αναπτυσσόταν. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο **Καναδάς ήταν ο λιγότερο ένθερμος από τους τρεις εταίρους** όσον αφορά στην προώθηση της νέας συμφωνίας.

- Πράγματι, από την 1.10.2018 η NAFTA μετεξελίχθηκε σε USMCA - **Συμφωνία ΗΠΑ-Μεξικού-Καναδά (United States-Mexico-Canada Agreement, USMCA)**.
- Στο πλαίσιο της νέας συμφωνίας: η καναδική κυβέρνηση δέχθηκε να χαλαρώσει τις ρυθμίσεις της καναδικής αγοράς γαλακτοκομικών προς χάριν των Αμερικανών παραγωγών, με αντάλλαγμα τη διατήρηση του συστήματος διαιτησίας στην επίλυση των εμπορικών διαφορών. Ουάσινγκτον και Οτάβα συμφώνησαν επίσης ότι η νέα συμφωνία θα περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο για το περιβάλλον, για πρώτη φορά από τη θέσπιση της NAFTA το 1994. Αντιθέτως, οι δασμοί που επέβαλαν οι ΗΠΑ στον καναδικό χάλυβα και αλουμίνιο προκειμένου να προστατευθεί η αμερικανική σιδηρουργία παραμένουν προς το παρόν σε ισχύ.
- **Παιχνίδι ισχύος???**
- Υπογεγραμμένη από το 1994, η καταργηθείσα πλέον NAFTA επέτυχε να μετασχηματίσει ριζικά τις οικονομικές σχέσεις στη βορειοαμερικανική ήπειρο, οδηγώντας σε μια άνευ προηγουμένου υπερεθνική ολοκλήρωση μεταξύ του Καναδά και των ΗΠΑ ως ανεπτυγμένων οικονομιών και του Μεξικού ως αναπτυσσόμενης χώρας.
- Τα οφέλη που προσέφερε η NAFTA στην οικονομία των ΗΠΑ ήταν πάρα πολλά, τόσο που δύσκολα μπορεί να γίνει κατανοητό γιατί ο Πρόεδρος Τραμπ καταφέρθηκε τόσο έντονα εναντίον της συγκεκριμένης συμφωνίας. Ωστόσο, η εξέλιξη της νέας συμφωνίας που ανοίγει περισσότερο την καναδική αγορά γαλακτοκομικών στα προϊόντα των ΗΠΑ, να εξηγεί την αρχική στάση του Τραμπ – δείχνοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση αυτή πρόκειται για ένα παιχνίδι ισχύος, όπου όποιος διαθέτει τη δύναμη επιχειρεί αναθεωρήσεις συμφωνιών στην προσπάθεια να κερδίσει όλο και περισσότερες θέσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη νέα συμφωνία που θα αντικαταστήσει τη NAFTA, ο Καναδάς αναγκάζεται να κάνει παραχωρήσεις σχετικά με την αγορά γαλακτοκομικών αλλά την ίδια στιγμή παραμένουν οι βαριοί δασμοί των ΗΠΑ στον καναδικό χάλυβα και αλουμίνιο. Δηλαδή και ελεύθερο εμπόριο (αν μιλάμε για την καναδική αγορά) και προστατευτισμός (αν μιλάμε για την αμερικανική αγορά).
- Μια σειρά στοιχείων δείχνουν το αποτέλεσμα της καταργηθείσας NAFTA. Από όσο φαίνεται, στα 24 χρόνια από την υπογραφή της οι αγρότες των ΗΠΑ τετραπλασίασαν τις εξαγωγές τους στον Καναδά και στο Μεξικό, χώρες που καταλαμβάνουν τη δεύτερη και τρίτη θέση (πρώτη η Κίνα) ως προορισμοί των αγροτικών προϊόντων των ΗΠΑ. Ο Καναδάς ωφελήθηκε επίσης καθώς οι συνολικές αγροτικές εξαγωγές του στο Μεξικό και τις ΗΠΑ τριπλασιάστηκαν. Για το Μεξικό, όμως τα αποτελέσματα δεν δείχνουν μια τόσο ξεκάθαρη εικόνα, καθώς μερικοί οικονομολόγοι λένε ότι εξαιτίας της NAFTA οι αγρότες, ειδικά οι παραγωγοί καλαμποκιού, είχαν να ανταγωνιστούν την έντονα επιδοτούμενη αγροτική παραγωγή των ΗΠΑ, με αποτέλεσμα περίπου 2 εκατομμύρια μικροί Μεξικανοί αγρότες να τεθούν εκτός δραστηριότητας.

Πίνακας καταγραφής πληθυσμού και ΑΕΠ της Βορειοαμερικανικής Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών (ΝΑΦΤΑ)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	ΑΕΠ ΣΕ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ
ΗΠΑ	312.988.000	15,065 Τρις.
Μεξικό	114.975.406	866,336
Καναδάς	33.759.742	1.563,664

Συγκεντρωτικός Πίνακας

ΕΝΩΣΕΙΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	ΑΕΠ ΣΕ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ
AU	823.774.875	1460,217
CAN	104.019.394	1140870
ASEAN	615.116.853	1484,89
UMA	89.199.265	328,995
MERCOSUR	244.063.890	1828,10
NAFTA	461.723.148	2445,065

Organization of the Black Sea Economic Cooperation (BSEC) – Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας των χωρών του Εύξεινου Πόντου (ΟΣΕΠ)

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ)

- Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (Organization of the Black Sea Economic Cooperation-BSEC) ιδρύθηκε το 1992 ως άτυπη συνεργασία μετά από πρωτοβουλία της Τουρκίας και μετεξελίχθηκε σε διεθνή οικονομικό οργανισμό το 1999.
- Στον BSEC συμμετέχουν 12 κράτη της ευρύτερης περιοχής του Ευξείνου Πόντου (Αζερμπαϊτζάν, Αλβανία, Αρμενία, Βουλγαρία, Γεωργία, Ελλάδα, Μολδαβία, Ουκρανία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία και Τουρκία). Άλλες 13 χώρες και οργανισμοί μετέχουν επίσης με το καθεστώς του παρατηρητή. Η Ελλάδα έγινε το δέκατο μέλος του Οργανισμού τον Ιούνιο του 1995.
- Οι βασικοί διακηρυγμένοι στόχοι του οργανισμού είναι οι ακόλουθοι:
 - Η διευκόλυνση της εισόδου και της ελεύθερης διακίνησης των επιχειρήσεων στα κράτη μέλη του οργανισμού.
 - Η προσπάθεια απλοποίησης των γραφειοκρατικών και άλλων προϋποθέσεων ώστε να γίνει ευκολότερη και αποδοτικότερη η κάθε πρωτοβουλία για δημιουργία μικτών επιχειρήσεων, αντιπροσωπειών υποκαταστημάτων κ.λπ.
 - Η εγκαθίδρυση ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών για τις δυνατότητες συμμετοχής σε κρατικές προμήθειες, διαγωνισμούς, επενδυτικά προγράμματα κ.λπ.
 - Η δημιουργία μίας αναπτυξιακής Τράπεζας με στόχο τη χρηματοδότηση των εμπορικών, βιομηχανικών, επενδυτικών κ.λπ συναλλαγών των κρατών μελών.

Οργανωτική διάρθρωση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου

- Η διακυβερνητική συνεργασία του Οργανισμού συντονίζεται από **εξάμηνη κυλιόμενη Προεδρία** την οποία αναλαμβάνουν τα κράτη-μέλη με αλφαβητική σειρά και υποστηρίζεται διοικητικά από τη **Μόνιμη Διεθνή Γραμματεία**, με έδρα την **Κωνσταντινούπολη** και με επικεφαλής **Γενικό Γραμματέα**. Την εν λόγω θέση κατέχει από την 1.7.2015 ο Πρέσβυς ε.τ. Μιχαήλ Χριστίδης, η θητεία του οποίου διαρκεί μέχρι την 30.06.2021.

Βασικά όργανα του οργανισμού είναι:

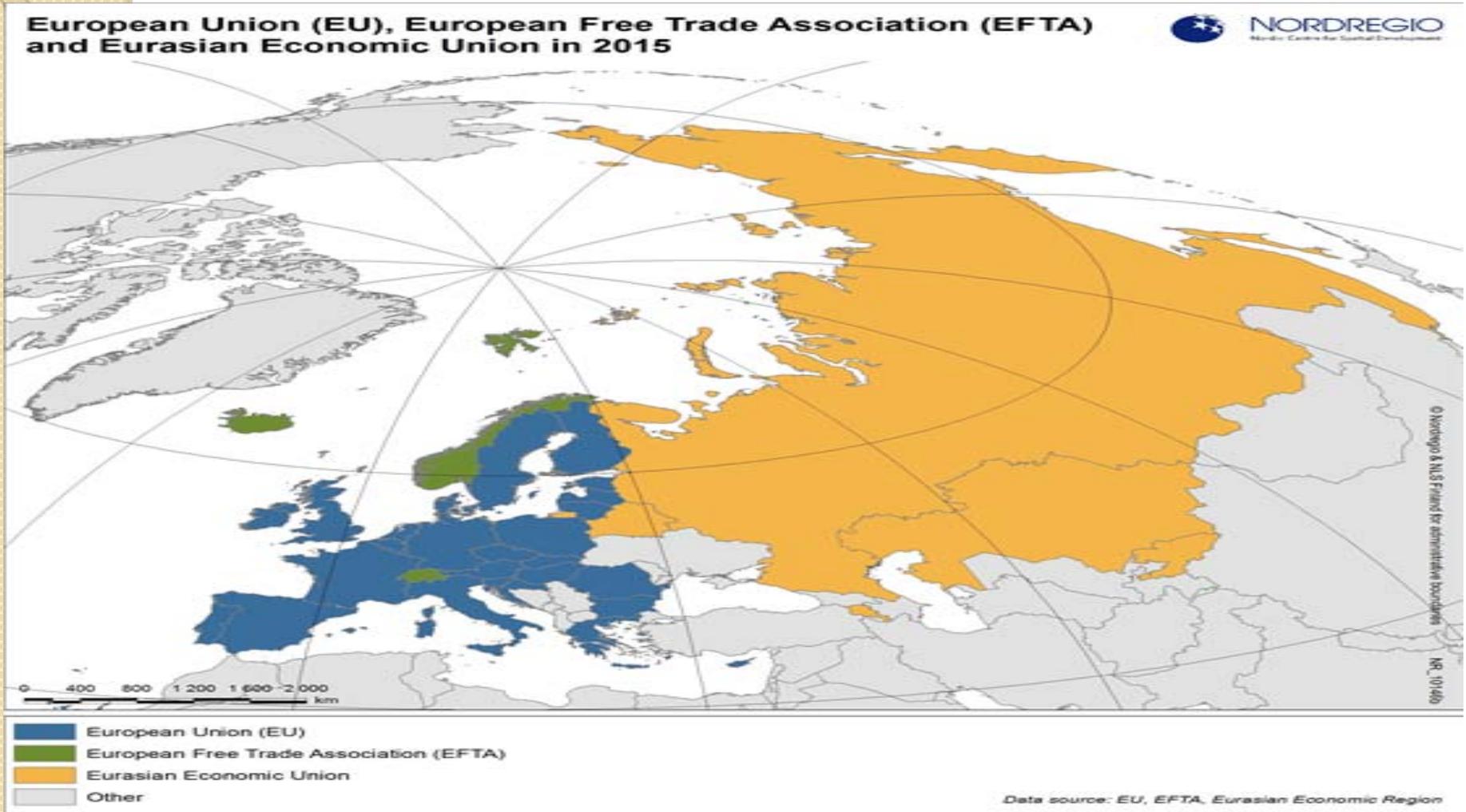
- Το **Συμβούλιο των Υπουργών Εξωτερικών Υποθέσεων** που είναι το ανώτερο όργανο λήψης αποφάσεων και συγκαλείται κάθε εξάμηνο.
- Η **Επιτρολή των Ανωτέρων Υπάλλήλων** η οποία είναι **εκτελεστικό όργανο**, αντιπροσωπεύει το Συμβούλιο και συνέρχεται τέσσερις φορές το χρόνο.
- Περαιτέρω, ως συνδεδεμένα όργανα του Οργανισμού έχουν αναγνωριστεί και λειτουργούν η **Κοινοβουλευτική Συνέλευση** (αντιπροσωπεύει τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών) και το **Επιχειρηματικό Συμβούλιο** (αποτελείται από αντιπροσώπους των επιχειρηματικών κοινοτήτων των Κρατών – Μελών), με έδρα την **Κωνσταντινούπολη** που συντονίζουν την διακοινοβουλευτική συνεργασία και την επιχειρηματική συνεργασία αντιστοίχως,
- Η **Τράπεζα Εμπορίου και Αναπτύξεως Ευξείνου Πόντου**, ως χρηματοδοτικός μηχανισμός του Οργανισμού, και το **Διεθνές Κέντρο Μελετών Ευξείνου Πόντου**, με έδρα την **Αθήνα**, ως συντονιστικό όργανο της διεπιστημονικής συνεργασίας.
- Στη διάθεση του Οργανισμού βρίσκεται το **Ταμείο Αναπτύξεως Προγραμμάτων**, το οποίο βασίζεται στις εθελοντικές συνεισφορές των κρατών μελών με σκοπό την δυνατότητα χρηματοδοτήσεως φορέων προερχόμενων από τα κράτη μέλη για την εκπόνηση προ-μελετών σκοπιμότητας προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου

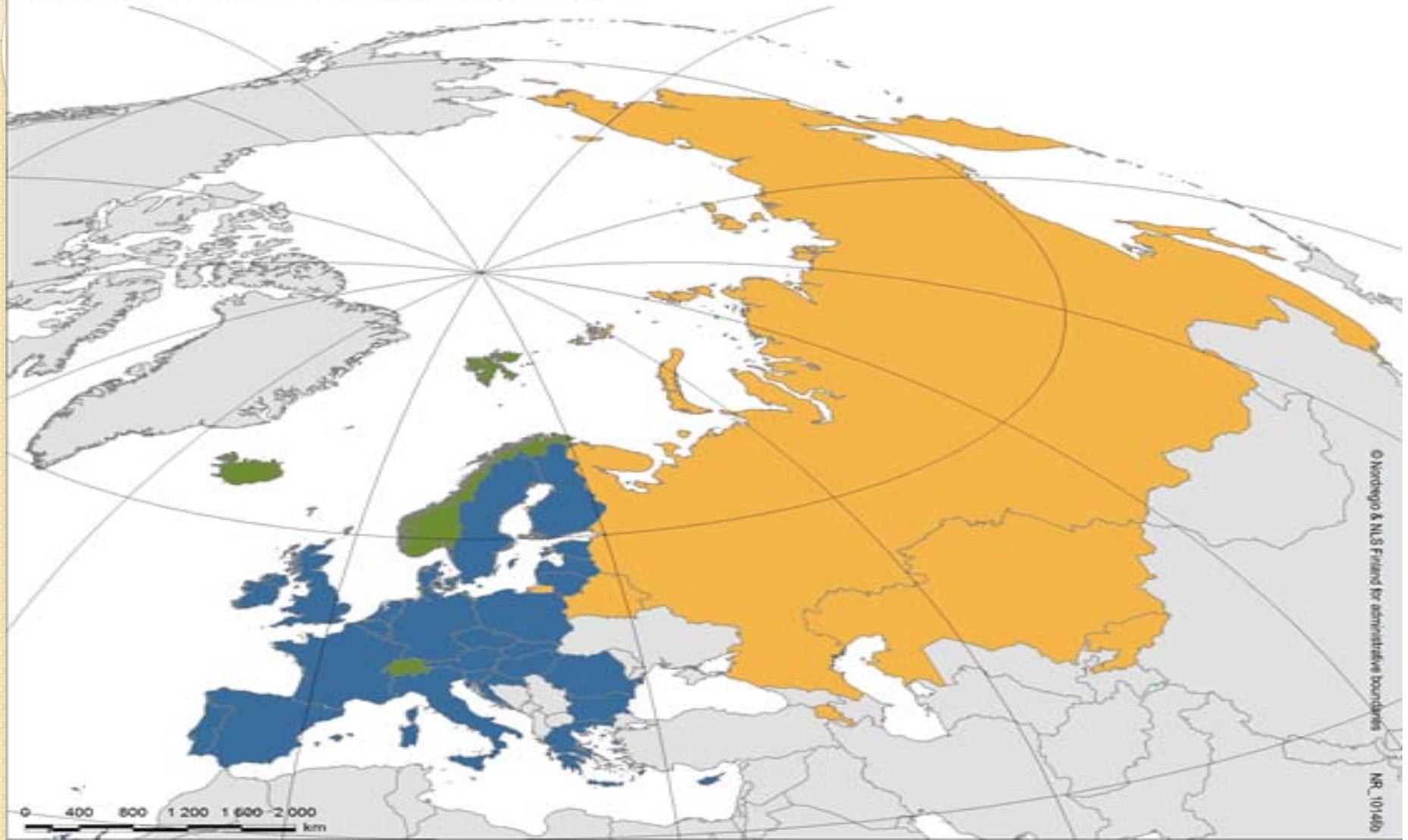
- Η **Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου** (Black Sea Trade and Development Bank – BSTDB) ιδρύθηκε το **1998** με έδρα την **Θεσσαλονίκη** ως αναπτυξιακό και χρηματοδοτικό ίδρυμα για τα κράτη μέλη του BSEC.
- Γενικότερη επιδίωξη της Τράπεζας είναι η **ουσιαστική συμβολή της στην ανάπτυξη των οικονομικών συναλλαγών των κρατών μελών** για την οικονομική ευημερία των πολιτών της ευρύτερης περιοχής **μέσω της χρηματοδότησης διάφορων αναπτυξιακών έργων.**
- Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα:
 - Έχει τη δυνατότητα να βοηθά και να προωθεί τη διακίνηση κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών.
 - Χρηματοδοτεί παραγωγικά έργα και επιχειρήσεις στις συμβεβλημένες χώρες.
 - Συνεργάζεται με διεθνή αναπτυξιακά ινστιτούτα και εθνικά χρηματοδοτικά ιδρύματα των κρατών μελών.
 - Ιδρύει ειδικά κεφάλαια για ειδικούς σκοπούς που αποφασίζονται από το διοικητικό συμβούλιο.
 - Αναλαμβάνει έρευνες για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.
 - Προωθεί επενδύσεις σε κοινωνικοοικονομικά έργα, άλλοτε παρέχοντας εγγύηση και άλλοτε οικονομική κάλυψη στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα.

Μέλη της Τράπεζας δεν είναι μόνο τα κράτη μέλη του ΟΣΕΠ αλλά και επιμέρους χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τους.

European Free Trade Association (EFTA) – Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ)

European Union (EU), European Free Trade Association (EFTA) and Eurasian Economic Union in 2015

- European Union (EU)
- European Free Trade Association (EFTA)
- Eurasian Economic Union
- Other

Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕFTA)

- Στη δεκαετία του 1960 η ΕΟΚ είχε ήδη καθιερωθεί ως μια περίπτωση πετυχημένης οικονομικής ενοποίησης μεταξύ των 6 χωρών που συμμετείχαν αρχικά στο σχηματισμό της.
- **Με πρωτοβουλία της Αγγλίας**, η οποία είχε επιλέξει αρχικά να μην συμμετάσχει στην ΕΟΚ, **επτά Ευρωπαϊκές χώρες αποφάσισαν να συμπράξουν στο σχηματισμό ζώνης ελεύθερου εμπορίου (free trade area) για βιομηχανικά προϊόντα.** Το 1966 οι επτά χώρες: **Μεγάλη Βρετανία, Αυστρία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Ελβετία και Πορτογαλία** σχηματίζουν την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) - (European Free Trade Association - ΕFTA) με την κατάργηση των περιορισμών και εμποδίων στις μεταξύ τους συναλλαγές βιομηχανικών προϊόντων. **Κάθε χώρα διατήρησε το δικό της δασμολογικό σύστημα έναντι τρίτων χωρών.**
- Φαίνεται ότι ένας από τους κύριους λόγους σχηματισμού της ΕFTA ήταν να αποτελέσει τη βάση για διαπραγματεύσεις με την ΕΟΚ για να πραγματοποιηθεί ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό σχήμα οικονομικής συνεργασίας, μια ευρωπαϊκή δηλαδή ζώνη ελεύθερου εμπορίου.

- Στο μεταξύ, η Αγγλία το 1961 άρχισε διαπραγματεύσεις για την είσοδο της στην ΕΟΚ.
- Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, όλα τα μέλη της ΕΖΕΣ είχαν εκφράσει την επιθυμία εισόδου στην ΕΟΚ ή κάποιας μορφής συνεργασίας με αυτήν.
- Το 1973 η Αγγλία και Δανία προστέθηκαν στα μέλη της ΕΟΚ και η Πορτογαλία το 1986.
- Το 1994 και μετά διαπραγματεύσεις δύο ετών, η ΕΟΚ και η ΕΦΤΑ συμφώνησαν για το σχηματισμό της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Περιοχής ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Σκοπός του ΕΟΧ ήταν να επιτρέψει στις χώρες της ΕΦΤΑ να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά χωρίς να χρειαστεί να γίνουν μέλη της ΕΟΚ.
- Η Ελβετία επέλεξε να μη γίνει μέλος του ΕΟΧ αλλά να συνδεθεί την Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά μέσω διμερών συμφωνιών.
- Με την ένταξη στην Ε. Ένωση της Σουηδίας, Αυστρίας και Φινλανδίας το 1995, η ΕΦΤΑ έχει τέσσερα μέλη, την Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία.

Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕFTA)

- Το **Συμβούλιο της ΕFTA** είναι το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων και συνεδριάζει συνήθως οκτώ φορές το χρόνο σε επίπεδο μόνιμων απεσταλμένων και δύο φορές το χρόνο σε επίπεδο υπουργών.
Κάθε κράτος μέλος διαθέτει μία ψήφο αλλά οι αποφάσεις λαμβάνονται συνήθως με πλειοψηφία.
- Η **Γραμματεία της ΕFTA** με έδρα τη Γενεύη και παραρτήματα στις Βρυξέλλες (προκειμένου να διευθετούνται καλύτερα τα θέματα που αφορούν στον ΕΟΧ) και στο Λουξεμβούργο. Της γραμματείας προΐσταται ο Γενικός Γραμματέας ο οποίος επικουρείται από δύο αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς.
- Τέλος το **Στατιστικό Γραφείο της ΕFTA** με έδρα στο Λουξεμβούργο (έδρα της Eurostat) είναι επιφορτισμένο με την εναρμόνιση της διάρθρωσης των στατιστικών στοιχείων των κρατών μελών της ΕFTA με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμπεράσματα

- Μια συνεργασία κρατών αναδεικνύει την δυναμικότητα κάθε έθνους που συμμετέχει μέσα σε αυτήν
- Από οικονομική άποψη, κοινή αγορά μεταξύ των χωρών-μελών που ευνοεί τις ίδιες, ταυτόχρονα τις κάνει πιο ανταγωνιστικές στο διεθνές εμπόριο
- Από πολιτική άποψη, εξαλείφουν τις πολιτικές διαφορές ανάμεσα στα μέλη τους ώστε να υπάρχει ένα κοινό πολιτικό όραμα
- Από κοινωνική άποψη, βελτιώνουν το βιοτικό επίπεδο των πολιτών και δημιουργούν μια ελεύθερη κυκλοφορία ανάμεσα στις χώρες μέλη χωρίς την παρουσία συνοριακών εμποδίων
- Από πολιτισμική άποψη, διατηρούν τις παραδόσεις των εθνών που περιλαμβάνουν και αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά τους